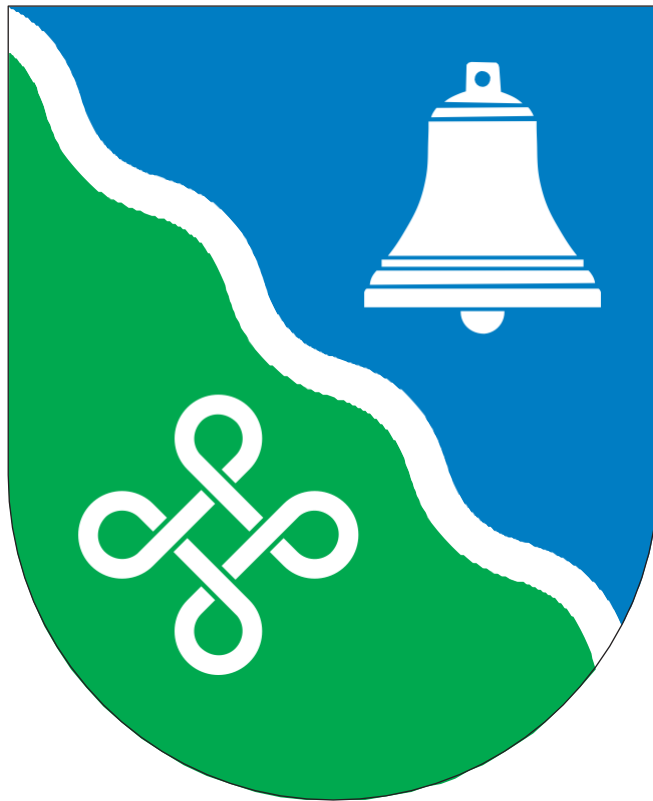

KASTRE VALLA ÜLDPLANEERING LISAD

Asukoht (L-Est'97) X 6468461
Y 678620

Töö nr 2020-055

Oktoober 2025

SISUKORD

LISA 1. KESKKONNAMÕJU STRATEEGILINE HINDAMINE	3
LISA 2. PLANEERINGU KOOSTAMISE ALUSED JA LÄHTEMATERJALID.....	3
LISA 3. OLEMASOLEVAD ALUSPLAANID JA MUU INFO ALA KOHTA	4
LISA 4. KASTRE VALLA ARENGUKAVA STRATEEGILISED ARENGUEESMÄRGID JA ÜLESANDED NENDE TÄITMISEKS	4
LISA 5. MÄEERALDISED JA MAARDLAD	6
LISA 6. EMAJÕE 1% ÜLEUJUTUSTÕENÄOSUSE VEETASEME KÕRGUS	7
LISA 7. VÄÄRTUSLIKUD MAASTIKUD.....	10
LISA 8. KULTUURIMÄLESTISED	11
LISA 9. KAITSTAVAD LOODUSOBJEKTID	16
LISA 10. MAAPARANDUSSÜSTEEMID	24
LISA 11. JUURDEPÄÄSUD KALLASRAJALE	30
LISA 12. KASTRE VALLA LIIKLUS- JA LIIKUVUSANALÜÜS.....	32
LISA 13. KASTRE VALLA ARHEOLOOGIAPÄRAND	32

Lisa 1. Keskkonnamõju strateegiline hindamine

Esitatud eraldi dokumendina.

Lisa 2. Planeeringu koostamise alused ja lähtematerjalid

- Üleriigiline planeering „Eesti 2030+“, kehtestatud Vabariigi Valitsuse korraldusega nr 368, 30.08.1012;
- Vabariigi Valitsuse 20.04.2009 määruse nr 65 „Elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord ning sihtarvud ja sihtarvude saavutamise tähtajad“;
- Tartumaa maakonnaplaneering 2030+, kehtestatud riigihalduse ministri 27.02.2019 käskkirjaga nr 1.1-4/29;
- Tartumaa arengustrateegia 2040, vastu võetud Kastre Vallavolikogu 23.01.2019 määrusega nr 68;
- Kastre Vallavolikogu 18.06.2019 määrusega nr 75 vastu võetud „Kastre valla arengukava aastateks 2019-2026“;
- Kastre Vallavolikogu 24.04.2018 määrusega nr 32 vastu võetud „Kastre valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava“;
- Kastre Vallavolikogu 28.08.2018 määrusega nr 48 vastu võetud „Kastre valla jäätmekava aastateks 2018-2022“;
- Kastre Vallavolikogu 06.03.2018 määrusega nr 26 vastu võetud „Kaugküttepiirkonna määramine“;
- Vabariigi Valitsuse poolt 07.01.2016 kinnitatud „Ida-Eesti vesikonna veemajanduskava“.

Üldplaneeringus toodud nõuded ja tingimused, mis tulenevad teistest viidatud seadusandlikest dokumentidest, on ajas muutuvad, mis tähendab, et viidatud dokumendi muutumisel, muutub ka vastav põhimõte, mida üldplaneeringus on tingimusena käsitletud.

Lisa 3. Olemasolevad alusplaanid ja muu info ala kohta

Olulisemad infoallikad käesoleva planeeringu koostamisel olid teemade lõikes järgmised:

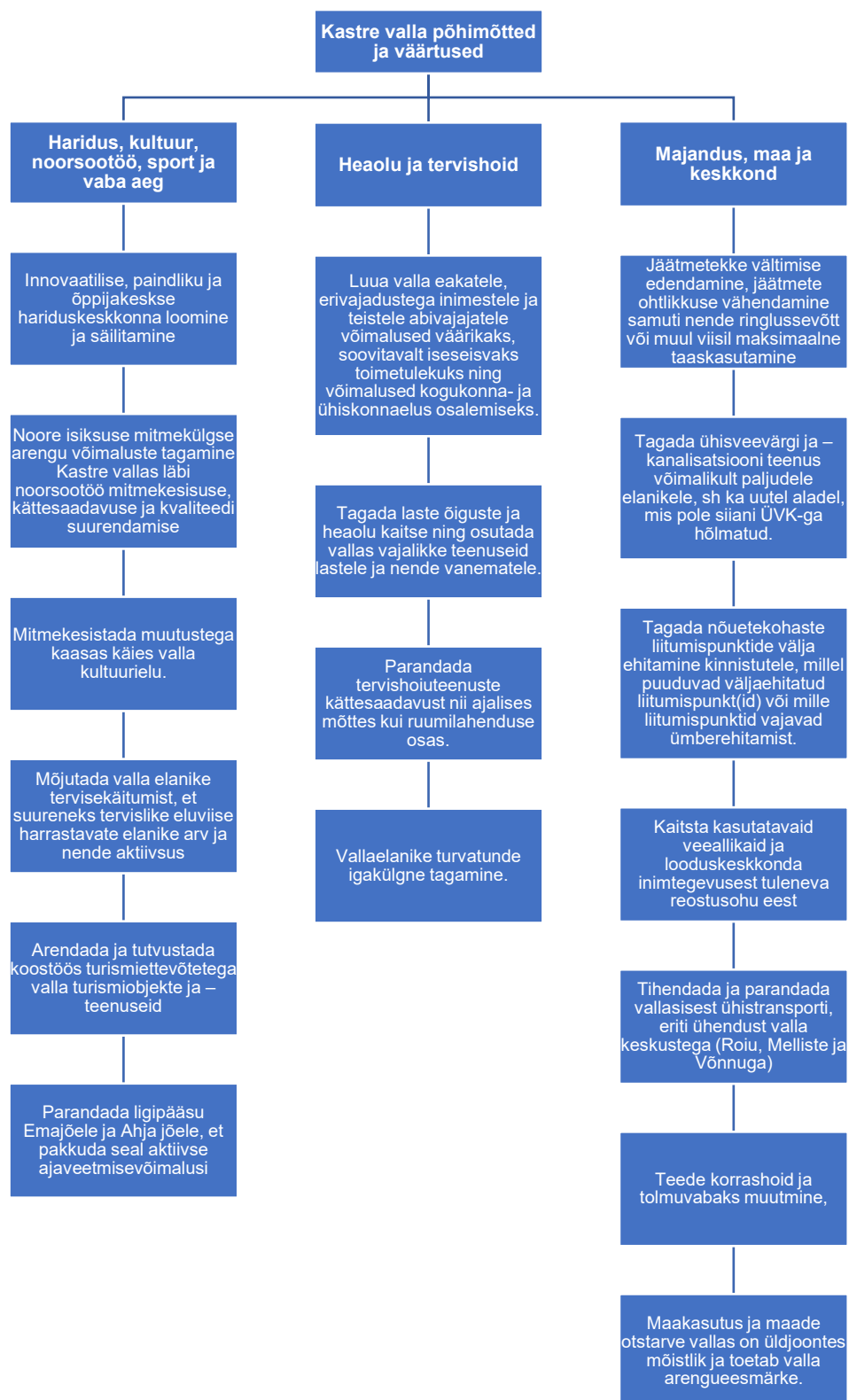
- kaitsealad, kaitsealused liigid, veekogude kalda piirangu- ja ehituskeeluvööndid, vääriselupaigad ning inventeeritud märgalad ja niidud, Natura 2000 alad ja ELF poolt Natura kõlblikuks tunnistatud kooslused, kaitstavad looduse üksikobjektid – Eesti Looduse Infosüsteem (EELIS) andmed seisuga 23.05.2023;
- roheline võrgustik ja väärtuslik maastik – Tartu maakonnaplaneering 2030+;
- mälestised – Kultuurimälestiste riiklik register, andmed seisuga 06.06.2023;
- maardlad – Maa-amet, andmed seisuga 17.04.2023;
- aluskaart – Maa-ameti Eesti põhikaart, andmed seisuga 08.03.2024;
- katastripiirid ja olemasolev maakasutus – andmed seisuga 08.03.2024;
- teed – Maanteeameti teeregister, andmed seisuga 20.10.2023;
- väärtuslikud põllumaad – Maaeluministeerium, andmed seisuga 20.03.2020;
- riigikaitseelised ehitised ja piiranguvööndid – andmed seisuga 31.03.2020;
- tuletõrje veevõtukohad – Päästeamet, andmed seisuga 06.04.2020;
- ühinenud valdade üldplaneeringud.

Lisa 4. Kastre valla arengukava strateegilised arengueesmärgid ja ülesanded nende täitmiseks

Kastre valla missiooniks on valla elukeskkonna väärtustamine ja arendamine ning elanike heaolu tagamine ja suurendamine. Kastre valla visiooniks on olla atraktiivne, puhta loodusega, kaasaegseid teenuseid pakkuv avatud juhtimisega turvaline kodupaik, kus elab tervislike eluviisidega, aktiivne ja keskkonnasõbralik kogukond.

Kastre valla arengukava on seadnud valla sihid kolmes strateegilises valdkonnas:

- 1) Haridus, kultuur, noorsootöö, sport ja vaba aeg;
- 2) Heaolu ja tervishoid;
- 3) Majandus, maa ja keskkond.

Skeem 1. Kastre valla arengukavas aastateks 2019-2026 toodud strateegilised valdkonnad ning nende täitmiseks paika pandud ülesanded

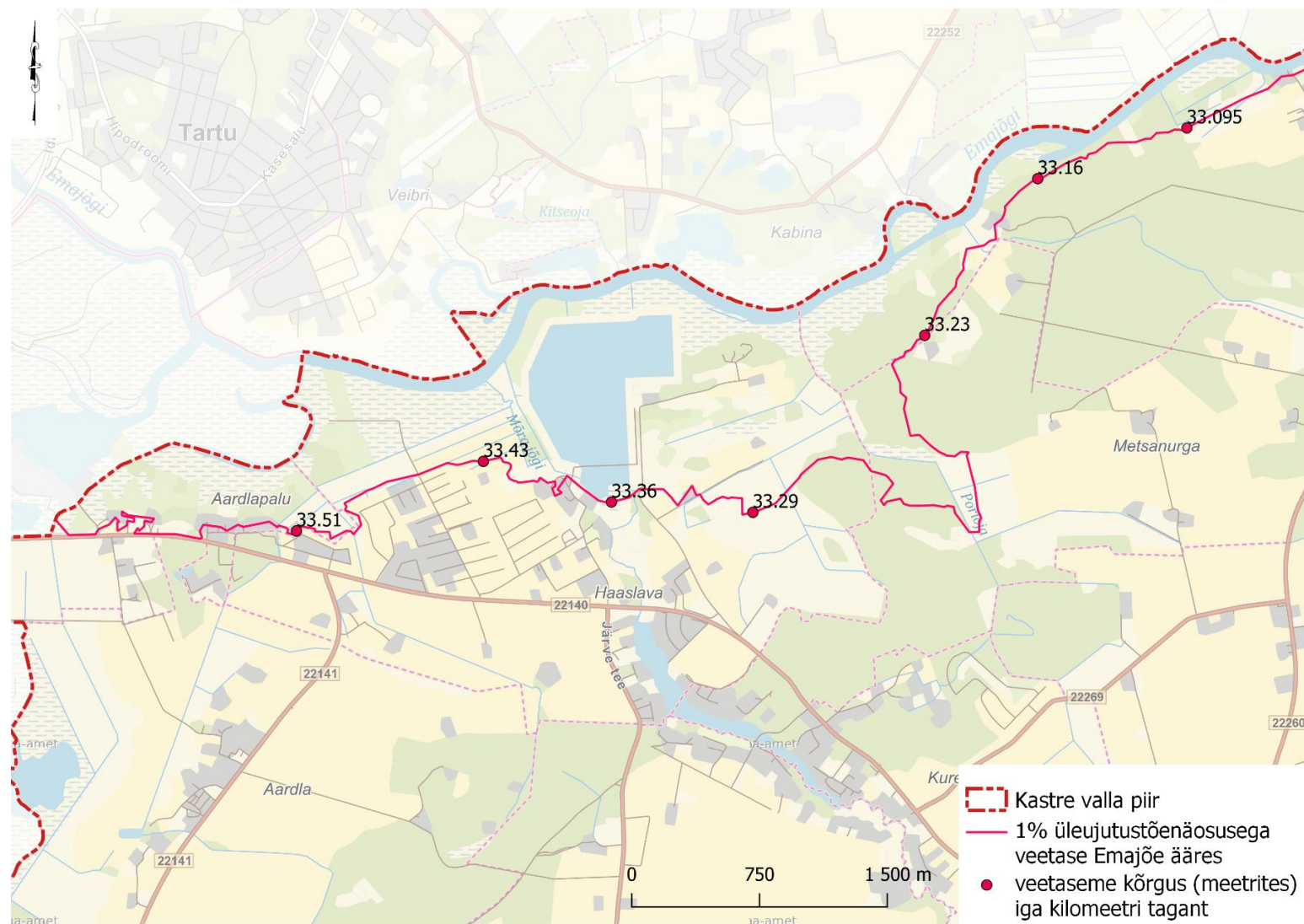
Lisa 5. Mäeeraldised ja maardlad

Andmed: Maa-amet, 17.04.2023

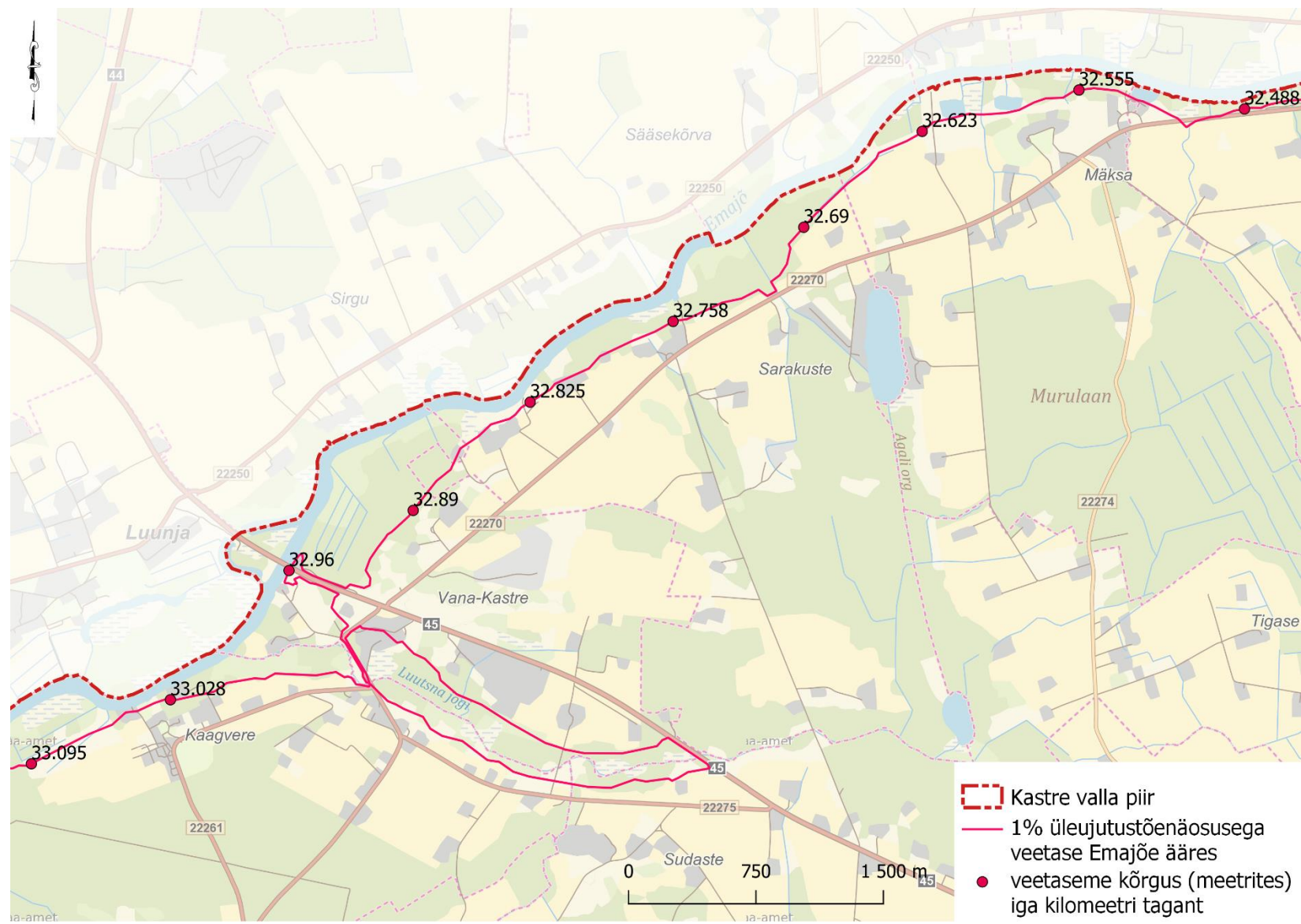
MÄEERALDISED				
Aktiivne				
Varu liik	Nimetus	Kood	Registrikaardi nr	Kaevandusloa nr
Liiv	Paluküla II liivakarjäär	1028	740	L.MK/321441
Liiv	Paluküla liivakarjäär	77	740	TARM-036
Liiv	Reola liivakarjäär	968	886	L.MK/320789
Kruus	Sarakuste II kruusakarjäär	1140	743	L.MK/324004
Kruus	Vana-Kastre II kruusakarjäär	313	744	L.MK/327231
Liiv	Vooremäe liivakarjäär	256	44	L.MK/325328
Menetluses				
Varu liik	Nimetus	Kood	Registrikaardi nr	
Liiv	Aardla liivakarjäär	1984	964	
Liiv	Paluküla III liivakarjäär	2275	740	

MAARDLAD		
Maavara	Nimetus	Registrikaardi nr
Kruus	Vana-Kastre	744
Kruus	Sarakuste	743
Liiv	Aardla	964
Liiv	Reola	886
Liiv	Paluküla-Möldripalu	740
Liiv	Vooremäe	44
Turvas	Ahja (Ahja-Lutsu, Vanamõisa)	627

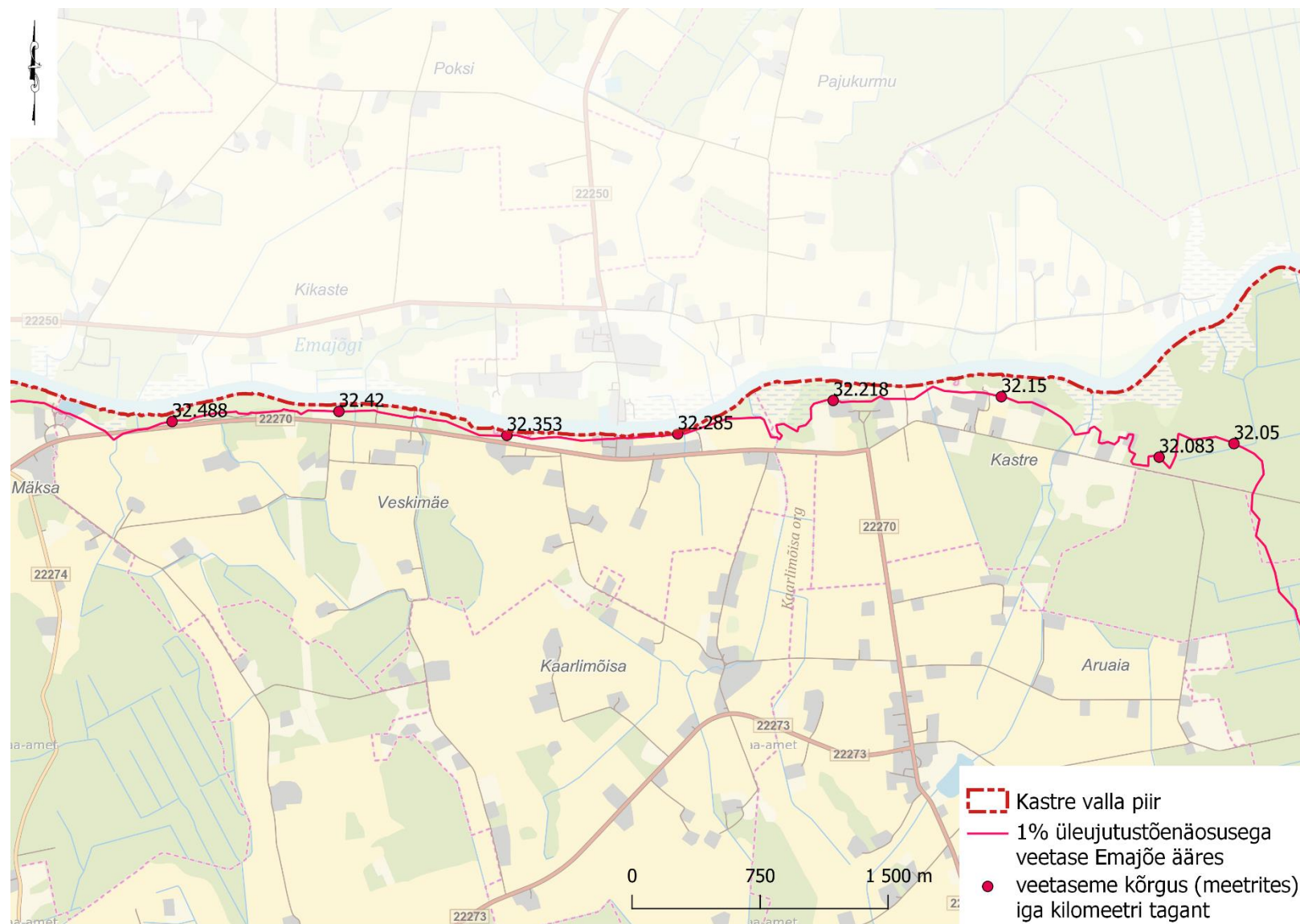
Lisa 6. Emajõe 1% üleujutustõenäosuse veetaseme kõrgus

Joonis 1. Emajõe 1% üleujutustõenäosuse veetase Aardlapalust Kaagvere küalani (aluskaart: Maa-ameti põhikaart, 01.02.2023).

Joonis 2. Emajõe 1% üleujutustõenäosuse veetase Kaagverest Mäksa külani (aluskaart: Maa-ameti põhikaart, 01.02.2023).

Joonis 3. Emajõe 1% üleujutusõenäosuse veetase Mäksast Kastre külani (aluskaart: Maa-ameti põhikaart, 01.02.2023).

Lisa 7. Väärtuslikud maastikud

Väärtusliku maastiku nimetus	Tähtsus	Lühikirjeldus
Emajõgi Luunjast Kastreni	Maakondliku tähtsusega	Olulisteks kultuurilis-ajaloolisteks väärtusteks on mõisad, linnused, laeva „Carolus“ säilmed, parv, muistsed asulakohad ja lahingupaigad. Suurepäraseid vaated Emajõe kallastelt ja mõlemal kaldal kulgevatelt teedelt, ümbritsev põllumajandusmaastik ja hooldatud mõisapargid. Looduslikest objektidest kulgeb alalt läbi Emajõgi ning asuvad erinevad pargid ja kaitsealused objektid.
Järvelja	Kohalik	Eesti metsanduse ajalugu edasi kandev ala. Ala iseloomustavad mitmekesised metsad, teaduslikku huvi pakkuvad puistud, ürgsus ja Järvelja looduskaitseala.
Võnnu	Kohalik	Oluliseks kultuurilis-ajaloolisteks väärtusteks on mõis, kirik, park, kalmistud, muistendid ja kultuspaigad. Ala iseloomustavad jõgi, park, kirik, kihelkonnakeskuse pärand ning omapärasest reljeefist tulenevad vaated.
Lääniste	Kohalik	Oluliseks kultuurilis-ajalooliseks väärtuseks Lääniste Linnamägi. Ala iseloomustab vaated Ahja jõe, kääpad
Kurepalu-Vooremäe	Kohalik	Olulisteks kultuurilis-ajaloolisteks väärtusteks on vanad külad, mõisad, veskid ja alaga seotud muistendid. Ala iseloomustavad Vooremägi, Mõra jõgi, Kurepalu järv ning vaated hooldatud ja reljeefsele põllumajandusmaastikule, männimetsad iseloomustavad ala puistute iseloomu.
Ülenurme	Kohalik	Olulisteks kultuurilis-ajaloolisteks väärtusteks Aardla polder. Ala iseloomustavad hooldatud asula, Aardla org jõe ja järvega ning vaated üle Aardla oru ning kaitsealad.

Lisa 8. Kultuurimälestised

Andmed: Muinsuskaitseamet, 06.06.2023

Reg. Nr	Mälestise nimi	Liigitus	Kaitsekorra alus	Kaitsevööndi ulatus	Seisund
27171	Vabadussõja mälestussammas	ajaloomälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" Kultuuriministri 26.06.2003. a käskkiri nr 116 (RTL, 2003, 78, 1155)		hea
13046	Ohvripärn	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	50 m mälestise piirist.	rahuldav
13045	Kivikalme	arheoloogiamälestis		50 m mälestise piirist.	rahuldav
13044	Linnus	arheoloogiamälestis			hea
13043	Kääbas	arheoloogiamälestis		50 m mälestise piirist.	rahuldav
13042	Kääbas	arheoloogiamälestis		50 m muistise piirist.	rahuldav
13041	Asulakoht	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954) ja "Kultuurimälestisele kaitsevööndi määramine" Kultuuriministri käskkiri 21. juuni 2006 nr 208 (RTL, 04.07.2006, 52, 967)		hea
13040	Kääbas	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)		hea
13039	Kääbas	arheoloogiamälestis			hea
13038	Kääbas	arheoloogiamälestis			hea
13037	Kääbas	arheoloogiamälestis			rahuldav
13036	Kääbas	arheoloogiamälestis			halb
13035	Kääbas	arheoloogiamälestis			rahuldav
13034	Kääbas	arheoloogiamälestis			rahuldav
13033	Kääbas	arheoloogiamälestis			rahuldav
13032	Kivikalme	arheoloogiamälestis			rahuldav
13031	Kalmistu "Ütsko nina"	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954) ja "Kultuurimälestisele kaitsevööndi määramine" Kultuuriministri käskkiri 21. juuni 2006 nr 208 (RTL, 04.07.2006, 52, 967)		hea
13030	Ohvrimänd "Nutumänd", "Leinamänd"	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)		rahuldav
13029	Kivikalme	arheoloogiamälestis			asukoht tuvastamata
13028	Kalmistu	arheoloogiamälestis			halb

Reg. Nr	Mälestise nimi	Liigitus	Kaitsekorra alus	Kaitsevööndi ulatus	Seisund
13027	Kalmistu "Ristimägi"	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954) ja "Kultuurimälestisele kaitsevööndi määramine" Kultuuriministri käskkiri 21. juuni 2006 nr 208 (RTL, 04.07.2006, 52, 967)		rahuldav
13026	Asulakoht				hea
12884	Kalmistu	arheoloogiamälestis		50 m mälestise piirist.	rahuldav
12883	Kabeliase "Kabelikurm"	arheoloogiamälestis			rahuldav
12882	Kalmistu "Kabelimägi"	arheoloogiamälestis			asukoht tuvastamata
12881	Kalmistu	arheoloogiamälestis		25 m laiuses kalme ümber.	halb
12880	Kivikalme "Vareslepik"	arheoloogiamälestis		50 m muistise piirist.	rahuldav
12879	Kalmistu	arheoloogiamälestis		50 m mälestise piirist.	rahuldav
12878	Asulakoht	arheoloogiamälestis		Kinnismälestise kaitsevööndi moodustab 50 m laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates (MukS § 25 lg 3).	hea
12877	Kalmistu "Munkade surnuaed"	arheoloogiamälestis		50 m mälestise piirist.	hea
12876	Ohvriallikas "Põrguvaluläte"	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954) ja "Kultuurimälestisele kaitsevööndi määramine" Kultuuriministri käskkiri 21. juuni 2006 nr 208 (RTL, 04.07.2006, 52, 967)		rahuldav
12875	Ohvriallikas "Silmaläte"	arheoloogiamälestis		Kaitse alla kuulub allika ja paljandi ümbrus 10 m ulatuses.	hea
12874	Ohverdamiskoht "Annemägi", "Kulbimägi"	arheoloogiamälestis			rahuldav
12873	Kalmistu	arheoloogiamälestis			rahuldav
12872	Kalmistu	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)		rahuldav
12871	Asulakoht	arheoloogiamälestis		Kinnismälestise kaitsevööndi moodustab 50 m laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates (MukS § 25 lg 3).	hea
12870	Asulakoht	arheoloogiamälestis			rahuldav

Reg. Nr	Mälestise nimi	Liigitus	Kaitsekorra alus	Kaitsevööndi ulatus	Seisund
12869	Linnus "Lingutusmägi"	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954) ja "Kultuurimälestisele kaitsevööndi määramine" Kultuuriministri käskkiri 21. juuni 2006 nr 208 (RTL, 04.07.2006, 52, 967)	50 m mälestise piirist.	rahuldav
12868	Kalmistu	arheoloogiamälestis			rahuldav
12866	Kiviaja asulakoht "Kullamägi"	arheoloogiamälestis			hea
12865	Kiviaja asulakoht "Akali"	arheoloogiamälestis			hea
12864	Kalmistu ja hiekoht "Pähnimägi"	arheoloogiamälestis			hea
12863	Asulakoht	arheoloogiamälestis		50 m mälestise piirist.	rahuldav
12862	Kalmistu	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	50 meetrit muistise piirist.	hea
12861	Mõisaase	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954) ja "Kultuurimälestistele kaitsevööndite määramine" Kultuuriministri 13. juuli 2006. a käskkiri nr 218 (RTL, 26.07.2006, 59, 1086)		rahuldav
12799	Kivikalme "Kivistik"	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	50 m mälestise piirist.	hea
12798	Kalmistu "Kloostriase"	arheoloogiamälestis			rahuldav
12797	Kalmistu "Kirikumägi"	arheoloogiamälestis		50 m mälestise piirist.	rahuldav
12796	Kalmistu	arheoloogiamälestis		Kinnismälestise kaitsevööndi moodustab 50 m laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates (MukS § 25 lg 3).	rahuldav
12795	Asulakoht	arheoloogiamälestis		Kinnismälestise kaitsevööndi moodustab 50 m laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates (MukS § 25 lg 3).	hea

Reg. Nr	Mälestise nimi	Liigitus	Kaitsekorra alus	Kaitsevööndi ulatus	Seisund
12794	Ohverdamiskoht „Kiigeoru hiiesalu“	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954) ja "Kultuurimälestisele kaitsevööndi määramine" Kultuuriministri käskkiri 21. juuni 2006 nr 208 (RTL, 04.07.2006, 52, 967)		hea
12793	Kalmistu "Kabelimägi"	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	50 m mälestise piirist.	rahuldav
12792	Pelgupaik "Ekardimägi"	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954) ja "Kultuurimälestisele kaitsevööndi määramine" Kultuuriministri käskkiri 21. juuni 2006 nr 208 (RTL, 04.07.2006, 52, 967)		hea
12791	Kalmistu "Papa kabel"	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)		hea
7316	Võnnu kalmistu A. G. de Villebois' kabel	ehitismälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 20.03.1997 määrus nr. 12, (RTL 1997,68, 376) ja "Kultuurimälestiste nimetuste muutmine" 09.08.2013 Kultuuriministri käskkiri nr 235		avariiline
7315	Võnnu kirikumõisa abihoone 4, 19. saj	ehitismälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 20.03.1997 määrus nr. 12, (RTL 1997,68, 376)		rahuldav
7314	Võnnu kirikumõisa abihoone 3, 19. saj	ehitismälestis			rahuldav
7313	Võnnu kirikumõisa abihoone 2, 19. saj	ehitismälestis			rahuldav
7312	Võnnu kirikumõisa abihoone 1, 19. saj	ehitismälestis			rahuldav

Reg. Nr	Mälestise nimi	Liigitus	Kaitsekorra alus	Kaitsevööndi ulatus	Seisund
7311	Võnnu kirikumõisa peahoone, 19. saj	ehitismälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 20.03.1997 määrus nr. 12, (RTL 1997,68, 376) ja "Kultuurimälestistele kaitsevööndite määramine" Kultuuriministri 13. juuli 2006. a käskkiri nr 218 (RTL, 26.07.2006, 59, 1086)		rahuldav
7310	Võnnu kirik, 14.-19. saj	ehitismälestis			rahuldav
7309	Rootsi abimõisa peahoone, 17.saj.	ehitismälestis			rahuldav
7229	Kaagvere mõisa park, 19. saj	ehitismälestis			halb
7228	Kaagvere mõisa kuivati, 19. saj	ehitismälestis			hea
7226	Kaagvere mõisa aednikumaja, 19. saj	ehitismälestis			avariiline
7225	Kaagvere mõisa piirdemüürid, 19.-20. saj	ehitismälestis			halb
7224	Kaagvere mõisa kasvuhoone, 19.-20. saj	ehitismälestis			avariiline
7223	Kaagvere mõisa valitsejamaja, 19. saj	ehitismälestis			avariiline
7222	Kaagvere mõisa õllekoda, 19. saj	ehitismälestis			avariiline
7221	Kaagvere mõisa teenijatemaja, 19. saj	ehitismälestis			avariiline
7220	Vana-Kastre linnuse territoorium, 13-16.saj.	ehitismälestis			rahuldav
4301	Võnnu kirikuaed	ehitismälestis, ajaloomälestis, arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" Kultuuriministri 19.03.1997 a. määrus nr.7, (RTL 1997, 65, 359) ja "Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 20.03.1997 määrus nr. 12, (RTL 1997,68, 376) ja "Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)		rahuldav
7219	Mäksa mõisa v. Essenite hauakabel, 19. saj	ehitismälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 20.03.1997 määrus nr. 12, (RTL 1997,68, 376)		halb
7218	Mäksa mõisa park, 19. saj	ehitismälestis	ja "Kultuurimälestistele kaitsevööndi määramine" Kultuuriministri käskkiri 21. juuni 2006 nr 208 (RTL, 04.07.2006, 52, 967)		rahuldav
7217	Mäksa mõisa peahoone 18.-19. saj	ehitismälestis			hea

Reg. Nr	Mälestise nimi	Liigitus	Kaitsekorra alus	Kaitsevööndi ulatus	Seisund
4302	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	ajaloomälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" Kultuuriministri 19.03.1997 a. määrus nr.7, (RTL 1997, 65, 359)		hea
4300	Võnnu vana kalmistu	ajaloomälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" Kultuuriministri 19.03.1997 a. määrus nr.7, (RTL 1997, 65, 359)		rahuldav
4299	Kilgimäe kalmistu	ajaloomälestis			halb
4298	Sööro külakooli hoone	ajaloomälestis			hea
4297	Lääniste kalmistu	ajaloomälestis			rahuldav
4296	Kurista mõisa kalmistu	ajaloomälestis			halb
4295	Võnnu uus kalmistu	ajaloomälestis			rahuldav
4294	Ahunapalu kalmistu	ajaloomälestis			hea
4253	Mäksa mõisa kalmistu	ajaloomälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" Kultuuriministri 19.03.1997 a. määrus nr.7, (RTL 1997, 65, 359) ja "Kultuurimälestisele kaitsevööndi määramine" Kultuuriministri käskkiri 21. juuni 2006 nr 208 (RTL, 04.07.2006, 52, 967)		halb
4245	Vabadussõja Reola lahingu mälestussammas	ajaloomälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" Kultuuriministri 19.03.1997 a. määrus nr.7, (RTL 1997, 65, 359)		hea
4236	Mälestuskivi Rootsi kroonprints poolt istutatud tamme tähistamiseks	ajaloomälestis			rahuldav
4235	Taari talu kalmistu	ajaloomälestis			halb

Lisa 9. Kaitstavad loodusobjektid

Andmed: EELIS, 23.05.2023.

HOIUALAD		
Looduskaitseline piirang	Kaitsekorra alus	Kaitse eesmärk ja kaitsekord
1. Lavatsi järve hoiuala (KLO2000158)	Vabariigi Valitsuse 1. juuni 2006. a määrus nr 129	Lavatsi järve hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi - vähe- kuni keskoiteliste mõõdukalt kareda veega järvede (3130) kaitse
2. Age oru hoiuala (KLO2000234)	Hoiualade kaitse alla võtmine Tartu maakonnas	Age oru hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide - jõgede ja ojade (3260)2, liivakivipaljandite (8220) ning rohunditerikaste kuusikute (9050) kaitse

KAITSEALAD		
Looduskaitse piirang	Kaitsekorra alus	Kaitse eesmärk ja kaitsekord
1. Vana-Kuuste looduskaitseala (KLO1000710)	Vabariigi Valitsuse 26. veebruari 2019. a määrus nr 11 "Laane-salumetsade kaitseks looduskaitsealade moodustamine ja kaitse-eeskiri"	Kaitseala kaitse-eesmärk on: 1) kaitsta, säilitada ja taastada väärtuslikke metsakooslusi; 2) kaitsta kaitsealuse liigi kanakulli (<i>Accipiter gentilis</i>) elupaika.
2. Peipsiveere looduskaitseala (KLO1000624)	Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 2013. a määrus nr 184 "Peipsiveere looduskaitseala kaitse-eeskiri"	Peipsiveere looduskaitseala kaitse-eesmärk on: 1) Emajõe deltasoostiku ja Peipsi järve rannasoostike looduse, ökosüsteemide ja maastike kaitse, uurimine, tutvustamine ja taastamine; 2) Piirissaare ja Emajõe suudmeala märgala ökosüsteemide ning Piirissaare rannamaastike säilitamine, kaitse, uurimine ja tutvustamine; 3) selliste elupaigatüüpide kaitse ja taastamine, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) nimetab I lisas. Need on vähe- kuni keskoitelised kalgiveelised järved (3140)3, huumustoitelised järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), niiskuslembesed kõrgroostud (6430), rabad (7110*), siirdesood ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (9010*), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*) ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0*); 4) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II ja IV lisas nimetatud liigi saarma (<i>Lutra lutra</i>) ning V lisas nimetatud liigi kopra (<i>Castor fiber</i>) kaitse; 5) selliste linnuliikide isendite elupaikade kaitse, mida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25) nimetab I lisas: kaljukotkas (<i>Aquila chrysaetos</i>), suur-konnakotkas (<i>Aquila clanga</i>), hüüp (<i>Botaurus stellaris</i>), öösorr (<i>Caprimulgus europaeus</i>), mustviires (<i>Chlidonias niger</i>), must-toonekurg (<i>Ciconia nigra</i>), roo-loorkull (<i>Circus aeruginosus</i>), väikeluik (<i>Cygnus columbianus bewickii</i>), väikepistrik (<i>Falco columbarius</i>), väike-kärbsenäpp (<i>Ficedula parva</i>), rohunepp (<i>Gallinago media</i>), merikotkas (<i>Haliaeetus albicilla</i>), punaselg-õgija (<i>Lanius collurio</i>), hallõgija (<i>Lanius excubitor</i>), väikekajakas (<i>Larus minutus</i>), mudanepp (<i>Limnodytes minimus</i>), väikekoskel (<i>Mergus albellus</i>), suurkoovitaja (<i>Numenius arquata</i>), kalakotkas (<i>Pandion haliaetus</i>), täpikhuik (<i>Porzana porzana</i>), vööt-põõsalind (<i>Sylvia nisoria</i>) ja teder (<i>Tetrao tetrix</i>) 6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ I lisas nimetatud rändlinnuliikide isendite elupaikade kaitse. Rändlinnuliigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on rästas-roolind (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>), sinikael-part (<i>Anas platyrhynchos</i>), rägapart (<i>Anas querquedula</i>), suur-laukhani (<i>Anser albifrons</i>), rabahani (<i>Anser fabalis</i>), punapea-vart (<i>Aythya ferina</i>), tuttvart (<i>Aythya fuligula</i>), sõtkas (<i>Bucephala clangula</i>) ja naerukajakas (<i>Larus ridibundus</i>);

		7) kalaliigi säga (<i>Silurus glanis</i>) ning nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud kalaliikide hing (<i>Cobitis taenia</i>), võldase (<i>Cottus gobio</i>) ja vingerja (<i>Misgurnus fossilis</i>) ning II ja IV lisas nimetatud tõugja (<i>Aspius aspius</i>) kaitse; 8) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ IV lisas nimetatud kahepaiksete rohe-kärnkonna (<i>Bufo viridis</i>) ja mudakonna (<i>Pelobates fuscus</i>) kaitse, nende elupaikade taastamine ja kaitse, rabakonna (<i>Rana arvalis</i>) elupaiga kaitse ning kahepaiksete liigilise mitmekesisuse säilitamine; 9) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II ja IV lisas nimetatud putukaliikide laiujuri (<i>Dytiscus latissimus</i>), tõmmuujuri (<i>Graphoderus bilineatus</i>) ja suure rabakiili (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>) elupaiga kaitse; 10) taimeliikide sinise emajuure (<i>Gentiana pneumonanthe</i>), kiirja ruse (<i>Bidens radiata</i>), mõru vesipipra (<i>Elatine hydropiper</i>), väike konnarohu (<i>Alisma gramineum</i>), pruuni lõikheina (<i>Cyperus fuscus</i>) ja juurduva kõrkja (<i>Scirpus radicans</i>) ning nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud rohelise kaksikhamba (<i>Dicranum viride</i>) ja läikiva kurdsirbiku (<i>Hamatocaulis vernicosus</i>) kaitse.
3. Mäksa mõisa park (KLO1200233)	Vabariigi Valitsuse 28. mai 2015. a käskkiri nr 60 "Tartu maakonna kaitsealuste parkide piirid"	
4. Issaku metsapark/ Issaku park (KLO1200228)	Vabariigi Valitsuse 3. märtsi 2006. a määrus nr 64 Kaitsealuste parkide, arboreetumite ja puistute kaitse-eeskiri	Pargi kaitse-eesmärk on ajalooliselt kujunenud planeeringu, dendroloogiliselt, kultuurilooliselt, ökoloogiliselt, esteetiliselt ja puhkemajanduslikult väärtusliku puistu ning pargi- ja aiakunsti hinnaliste kujunduselementide säilitamine koos edasise kasutamise ja arendamise suunamisega.
5. Ropka-lhaste looduskaitseala (KLO1000633)		Kaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta: 1) Ropka-lhaste luhta kui olulist lindude rändepeatus- ja pesitsuspaika; 2) elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7-50) nimetab I lisas. Need on huumustoitelised järved ja järvikud (3160), lamminiidud (6450) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*); 3) nende liikide elupaiku, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ nimetab II lisas ja milleks on tiigilendlane (<i>Myotis dasycneme</i>), tõugjas (<i>Aspius aspius</i>), hink (<i>Cobitis taenia</i>), võldas (<i>Cottus gobio</i>), vingerjas (<i>Misgurnus fossilis</i>), laiujur (<i>Dytiscus latissimus</i>), emaputk (<i>Angelica palustris</i>), suur-kuldtiib (<i>Lycaena dispar</i>) ja suur rabakiil (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>); 4) nende liikide elupaiku, mida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7-25) nimetab I lisas ja milleks on tutkas (<i>Philomachus pugnax</i>), hüüp (<i>Botaurus stellaris</i>), väikeluik (<i>Cygnus columbianus bewickii</i>), väikehuik (<i>Porzana parva</i>), rohunepp (<i>Gallinago media</i>), väikekajakas (<i>Larus</i>

		<i>minutus</i>), mustviires (<i>Chlidonias niger</i>), soopart ehk pahlsaba-part (<i>Anas acuta</i>), rukkirääk (<i>Crex crex</i>), täpikhuik (<i>Porzana porzana</i>) ja mudatilder (<i>Tringa glareola</i>); 5) rändlinnuliikide luitsnökk-pardi (<i>Anas clypeata</i>), viupardi (<i>Anas penelope</i>), sinikael-pardi (<i>Anas platyrhynchos</i>), rägapardi (<i>Anas querquedula</i>), suur-laukhane (<i>Anser albifrons</i>), rabahane (<i>Anser fabalis</i>), tuttvardi (<i>Aythya fuligula</i>), laugu (<i>Fulica atra</i>), naerukajaka (<i>Larus ridibundus</i>), kiivitaja (<i>Vanellus vanellus</i>), rooruigi (<i>Rallus aquaticus</i>) ja hallpösk-püti (<i>Podiceps grisegena</i>) elupaiku; 6) pehme koeratubaka (<i>Crepis mollis</i>), aasnelgi (<i>Dianthus superbus</i>), valge vesiroosi (<i>Nymphaea alba</i>), ahtalehise ängelheina (<i>Thalictrum lucidum</i>), siberi võhumõõga (<i>Iris sibirica</i>), värvi-paskheina (<i>Serratula tinctoria</i>) ja künnapuu (<i>Ulmus laevis</i>) kasvukohti; 7) tiigikonna (<i>Rana lessonae</i>), rabakonna (<i>Rana arvalis</i>) ja rohukonna (<i>Rana temporaria</i>) elupaiku.
6. Kaagvere mõisa park (KLO1200229)	Vabariigi Valitsuse 28. mai 2015. a käskkiri nr 60 "Tartu maakonna kaitsealuste parkide piirid"	Pargi kaitse-eesmärk on ajalooliselt kujunenud planeeringu, dendroloogiliselt, kultuurilooliselt, ökoloogiliselt, esteetiliselt ja puhkemajanduslikult väärtusliku puistu ning pargi- ja aiakunsti hinnaliste kujunduselementide säilitamine koos edasise kasutamise ja arendamise suunamisega.
7. Kurista park/ Kurista metsapark (KLO1200232)	Vabariigi Valitsuse 3. märtsi 2006. a määrus nr 64 Kaitsealuste parkide, arboreetumite ja puistute kaitse-eeskiri	
8. Järvelja looduskaitseala (KLO1000218)	Vabariigi Valitsuse 24. aprilli 2006. a määrus nr 100 Järvelja looduskaitseala kaitse-eeskiri	Järvelja looduskaitseala kaitse-eesmärk on: 1) põlismetsakoosluste säilitamine ja tutvustamine; 2) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide - vanade loodusmetsade (9010*), vanade laialehiste metsade (9020*), rohunditerikaste kuusikute (9050), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080) ning siirdesoo- ja rabametsade (91D0*) kaitse; 3) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud liikide, mis on ühtlasi II kategooria kaitsealused liigid, elupaikade kaitse; 4) I ja II kategooria kaitsealuste taimeliikide ja III kategooria kaitsealuse taimeliigi - laialehise neiuvaiba (<i>Epipactis helleborine</i>) kaitse; 5) I ja II kategooria kaitsealuste seeneliikide ja III kategooria kaitsealuse seeneliigi - taiga-peenpooriku (<i>Skeletocutis odora</i>) kaitse.
9. Uniküla looduskaitseala (KLO1000716)	Vabariigi Valitsuse 26. veebruari 2019. a määrus nr 11 "Laane-salumetsade	Kaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta, säilitada ja taastada väärtuslikke metsakooslusi.

	kaitseks looduskaitsealade moodustamine ja kaitse-eeskiri"	
10. Võnnu pastoraadi park/ Võnnu park (KLO1200242)	Vabariigi Valitsuse 3. märtsi 2006. a määrus nr 64 Kaitsealuste parkide, arboreetumite ja puistute kaitse-eeskiri	Pargi kaitse-eesmärk on ajalooliselt kujunenud planeeringu, dendroloogiliselt, kultuurilooliselt, ökoloogiliselt, esteetiliselt ja puhkemajanduslikult väärtusliku puistu ning pargi- ja aiakunsti hinnaliste kujunduselementide säilitamine koos edasise kasutamise ja arendamise suunamisega.
11. Kastre park (KLO1200230)		
12. Heti park koos sarapuu istandusega/K riimani park (KLO1200612)		
13. Kurepalu (KLO1200609)		

NATURA 2000	
LOODUSALAD	
Looduskaitsealine piirang	Kaitsekord
1. Lavatsi järve loodusala (EE0080312)	I lisas nimetatud kaitstav elupaigatüüp on vähe- kuni kesктоitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130)
2. Järvselja loodusala (EE0080307)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on vanad loodusmetsad (*9010), vanad laialehised metsad (*9020), rohunditerikkad kuusikud (9050), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0); II lisas nimetatud liik, mille isendite elupaika kaitstakse, on laialehine nestik (<i>Cinna latifolia</i>)
3. Age oru loodusala (EE0080302)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on jõed ja ojad (3260), liivakivipaljandid (8220) ning rohunditerikkad kuusikud (9050);
4. Peipsiveere loodusala (EE0080323)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on vähe- kuni kesктоitelised kalgiveelised järved (3140), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), niiskuslembesed kõrgroostud (6430), rabad (*7110), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (*9010), soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on harilik tõugjas (<i>Aspius aspius</i>), harilik hink (<i>Cobitis taenia</i>), harilik võldas (<i>Cottus gobio</i>), harilik vingerjas (<i>Misgurnus fossilis</i>), laiujur (<i>Dytiscus latissimus</i>), suur-rabakiil (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>), roheline kaksikhammas (<i>Dicranum viride</i>), läikiv kurdsirbik (<i>Drepanocladus vernicosus</i>) ja saarmas (<i>Lutra lutra</i>); Liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on rästas-roolind (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>), sinikael-part (<i>Anas platyrhynchos</i>), rägapart (<i>Anas querquedula</i>), suur-laukhani (<i>Anser albifrons</i>), rabahani (<i>Anser fabalis</i>), kaljukotkas (<i>Aquila chrysaetos</i>), suur-konnakotkas (<i>Aquila clanga</i>), punapea-vart (<i>Aythya ferina</i>), tuttvart (<i>Aythya fuligula</i>), hüüp (<i>Botaurus stellaris</i>), sõtkas (<i>Bucephala clangula</i>), öösorr (<i>Caprimulgus europaeus</i>), mustviires (<i>Chlidonias niger</i>), must-toonekurg (<i>Ciconia nigra</i>), roo-loorkull (<i>Circus aeruginosus</i>), väikeluik (<i>Cygnus columbianus bewickii</i>), väikepistrik (<i>Falco columbarius</i>), väike-kärbsenäpp (<i>Ficedula parva</i>), rohunepp (<i>Gallinago media</i>), merikotkas (<i>Haliaeetus albicilla</i>), punaselg-õgija (<i>Lanius collurio</i>), hallõgija (<i>Lanius excubitor</i>), naerukajakas (<i>Larus ridibundus</i>), väikekajakas (<i>Larus minutus</i>), mudanepp (<i>Limnodytes minimus</i>), väikekoskel (<i>Mergus albellus</i>),

	suurkoovitaja (<i>Numenius arquata</i>), kalakotkas (<i>Pandion haliaetus</i>), täpikhuik (<i>Porzana porzana</i>), vööt-pöösaliind (<i>Sylvia nisoria</i>) ja teder (<i>Tetrao tetrix</i>);
5. Ropka-lhaste loodusala (EE0080313)	Il lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on huumustoitelised järved ja järvikud (3160), lamminiidud (6450) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080); Il lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on tiigilendlane (<i>Myotis dasycneme</i>), suur-rabakiil (<i>Leucorhinia pectoralis</i>), harilik tõugjas (<i>Aspius aspius</i>), harilik hink (<i>Cobitis taenia</i>), harilik võldas (<i>Cottus gobio</i>), harilik vingerjas (<i>Misgurnus fossilis</i>), laiujur (<i>Dytiscus latissimus</i>) ja emaputk (<i>Angelica palustris</i>); Liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on soopart e pahlsaba-part (<i>Anas acuta</i>), luitsnökk-part (<i>Anas clypeata</i>), viupart (<i>Anas penelope</i>), sinikael-part (<i>Anas platyrhynchos</i>), rägapart (<i>Anas querquedula</i>), suur-laukhani (<i>Anser albifrons</i>), rabahani (<i>Anser fabalis</i>), tuttvart (<i>Aythya fuligula</i>), hüüp (<i>Botaurus stellaris</i>), mustviires (<i>Chlidonias niger</i>), rukkirääk (<i>Crex crex</i>), väikeluik (<i>Cygnus columbianus bewickii</i>), lauk (<i>Fulica atra</i>), rohunepp (<i>Gallinago media</i>), väikekajakas (<i>Larus minutus</i>), naerukajakas (<i>Larus ridibundus</i>), tutkas (<i>Philomachus pugnax</i>), hallpösk-pütt (<i>Podiceps grisegena</i>), väikehuik (<i>Porzana parva</i>), täpikhuik (<i>Porzana porzana</i>), rooruik (<i>Rallus aquaticus</i>), mudatilder (<i>Tringa glareola</i>) ja kiivitaja (<i>Vanellus vanellus</i>);
LINNUALAD	
Looduskaitse piirang	Kaitsekord
1. Peipsiveere linnuala (RAH0000690)	Liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on rästas-roolind (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>), sinikael-part (<i>Anas platyrhynchos</i>), rägapart (<i>Anas querquedula</i>), suur-laukhani (<i>Anser albifrons</i>), rabahani (<i>Anser fabalis</i>), kaljukotkas (<i>Aquila chrysaetos</i>), suur-konnakotkas (<i>Aquila clanga</i>), punapea-vart (<i>Aythya ferina</i>), tuttvart (<i>Aythya fuligula</i>), hüüp (<i>Botaurus stellaris</i>), sõtkas (<i>Bucephala clangula</i>), öösorr (<i>Caprimulgus europaeus</i>), mustviires (<i>Chlidonias niger</i>), must-toonekurg (<i>Ciconia nigra</i>), roo-loorkull (<i>Circus aeruginosus</i>), väikeluik (<i>Cygnus columbianus bewickii</i>), väikepistrik (<i>Falco columbarius</i>), väike-kärbsenäpp (<i>Ficedula parva</i>), rohunepp (<i>Gallinago media</i>), merikotkas (<i>Haliaeetus albicilla</i>), punaselg-õgija (<i>Lanius collurio</i>), hallõgija (<i>Lanius excubitor</i>), naerukajakas (<i>Larus ridibundus</i>), väikekajakas (<i>Larus minutus</i>), mudanepp (<i>Lymnocyptes minimus</i>), väikekoskel (<i>Mergus albellus</i>), suurkoovitaja (<i>Numenius arquata</i>), kalakotkas (<i>Pandion haliaetus</i>), täpikhuik (<i>Porzana porzana</i>), vööt-pöösaliind (<i>Sylvia nisoria</i>) ja teder (<i>Tetrao tetrix</i>).
2. Ropka-lhaste linnuala (RAH0000070)	Liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on soopart e pahlsaba-part (<i>Anas acuta</i>), luitsnökk-part (<i>Anas clypeata</i>), viupart (<i>Anas penelope</i>), sinikael-part (<i>Anas platyrhynchos</i>), rägapart (<i>Anas querquedula</i>), suur-laukhani (<i>Anser albifrons</i>), rabahani (<i>Anser fabalis</i>), tuttvart (<i>Aythya fuligula</i>), hüüp (<i>Botaurus stellaris</i>), mustviires (<i>Chlidonias niger</i>), rukkirääk (<i>Crex crex</i>), väikeluik (<i>Cygnus columbianus bewickii</i>), lauk (<i>Fulica atra</i>), rohunepp (<i>Gallinago media</i>), väikekajakas (<i>Larus minutus</i>), naerukajakas (<i>Larus ridibundus</i>), tutkas (<i>Philomachus pugnax</i>), hallpösk-pütt (<i>Podiceps grisegena</i>), väikehuik (<i>Porzana parva</i>), täpikhuik (<i>Porzana porzana</i>), rooruik (<i>Rallus aquaticus</i>), mudatilder (<i>Tringa glareola</i>) ja kiivitaja (<i>Vanellus vanellus</i>).

PÜSIELUPAIK		
Looduskaitse piirang	Kaitsekorra alus	Kaitse eesmärk ja kaitsekord
1. Kurepalu väike-konnakotka püsielupaik (KLO3001331)	Looduskaitse seadus	Väike-konnakotka (<i>Aquila pomarina</i>) kaitse.
2. Võõpste must-toonekure püsielupaik (KLO3000965)		Must-toonekure (<i>Ciconia nigra</i>) kaitse.

3. Rookse väike-konnakotka püsielupaik (KLO3001120)		Väike-konnakotka (<i>Aquila pomarina</i>) kaitse.
4. Haaslava merikotka püsielupaik (KLO3000299)	Keskkonnaministri 21. juuli 2010. a määrus nr 33 "Merikotka püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri1"	Merikotka (<i>Haliaeetus albicilla</i>) kaitse.
5. Uulika kalakotka püsielupaik (KLO3000129)	Keskkonnaministri 29. märtsi 2007. a määrus nr 26 Kalakotka püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri1	Kalakotka (<i>Pandion haliaetus</i>) kaitse.
6. Kaagvere limatünniku püsielupaik (KLO3002108)	Keskkonnaministri 17. aprilli 2006. a määrus nr 28 "Kaitsealuste seeneliikide püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri" (terviktekst)	Limatünniku (<i>Sarcosoma globosum</i>), roomava öövilge (<i>Goodyera repens</i>) ja laanerähni (<i>picoides tridactylus</i>) kaitse.
7. Järvelja sellerheiniku püsielupaik (KLO3000761)		Sellerheiniku (<i>Tricholoma apium</i>) kaitse
8. Kurepalu väike-konnakotka püsielupaik (KLO3001547)	Looduskaitseeadus	Väike-konnakotka (<i>Aquila pomarina</i>) kaitse.
9. Lääniste väike-konnakotka püsielupaik (KLO3001967)		Väike-konnakotka (<i>Aquila pomarina</i>) kaitse.
10. Melliste väike-konnakotka püsielupaik (KLO3001704)		Väike-konnakotka (<i>Aquila pomarina</i>) kaitse.
11. Metsanurga merikotka püsielupaik (KLO3000940)		Merikotka (<i>Haliaeetus albicilla</i>) kaitse.
12. Metsanurga 3 merikotka püsielupaik (KLO3001571)		Merikotka (<i>Haliaeetus albicilla</i>) kaitse.
13. Kiressaare kalakotka püsielupaik (KLO3000942)		Kalakotka (<i>Pandion haliaetus</i>) kaitse.
14. Uulika soo kalakotka püsielupaik (KLO3001932)		Kalakotka (<i>Pandion haliaetus</i>) kaitse.
15. Sarakuste väike-konnakotka		Väike-konnakotka (<i>Aquila pomarina</i>) kaitse.

püsielupaik (KLO3000384)		
16. Rookse väike-konnakotka püsielupaik (KLO3001119)		Väike-konnakotka (<i>Aquila pomarina</i>) kaitse.
17. Haaslava merikotka püsielupaik (KLO3001181)		Merikotka (<i>Haliaeetus albicilla</i>) kaitse.
18. Järvelja-3 lehise-õõsuraviku püsielupaik (KLO3000453)	Keskkonnaministri 17. aprilli 2006. a määrus nr 28 "Kaitsealuste seeneliikide püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri" (terviktekst)	
19. Järvelja-2 lehise-õõsuraviku püsielupaik (KLO3000452)		
20. Järvelja-1 lehise-õõsuraviku püsielupaik (KLO3000451)		
21. Terikeste väike-konnakotka püsielupaik (KLO3002232)	Looduskaitseamet	Väike-konnakotka (<i>Aquila pomarina</i>) kaitse.
22. Terikeste väike-konnakotka püsielupaik (KLO3000964)		Väike-konnakotka (<i>Aquila pomarina</i>) kaitse.
23. Haavametsa kanakulli püsielupaik (KLO3000709)	Keskkonnaministri 13. detsembri 2006. a määrus nr 73 "Kanakulli püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri"	Kanakulli (<i>Accipiter gentilis</i>) kaitse.
24. Haaslava ahtalehise kareputke püsielupaik (KLO3002063)	Mägi-piimputke ja ahtalehise kareputke püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri	Ahtalehise kareputke (<i>Laserpitium prutenicum</i>) kaitse.
25. Sarakuste väike-konnakotka püsielupaik (KLO3000385)	Looduskaitseamet	Väike-konnakotka (<i>Aquila pomarina</i>) kaitse.
26. Ahijärve merikotka püsielupaik (KLO3002008)		Merikotka (<i>Haliaeetus albicilla</i>) kaitse.
27. Kaagvere kanakulli püsielupaik (KLO3000708)	Keskkonnaministri 13. detsembri 2006. a määrus nr 73 "Kanakulli püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri"	Kanakulli (<i>Accipiter gentilis</i>) kaitse.

28. Ahijärve merikotka püsielupaik (KLO3002007)	Looduskaitseadus	Merikotka (<i>Haliaeetus albicilla</i>) kaitse.
29. Porioja pehme koeratubaka püsielupaik (KLO3002666)	Keskkonnaministri 13. septembri 2022. a määrus nr 40 „Pehme koeratubaka püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“	Pehme koeratubaka (<i>Crepis mollis</i>) kaitse.
30. Metsanurga pehme koeratubaka püsielupaik (KLO3002664)		
31. Aru pehme koeratubaka püsielupaik (KLO3002670)		
32. Metsaselli pehme koeratubaka püsielupaik (KLO3002668)		
33. Kaagvere pehme koeratubaka püsielupaik (KLO3002661)		
34. Lepistiku pehme koeratubaka püsielupaik (KLO3002663)		

Lisa 10. Maaparandussüsteemid

Maaparandussüsteemi kood	Ehitise nimetus	Ehitusaasta
2105040010020	Murimäe talu	1993
2105080020040	Aruaia-Viira (TJ-3)	1976
2105040010040	Peetri talu	1994
2105040010020	Lääniste III	1966
2104720010110	Laanemäe	1976
2105040010010	Järvselja(TJ-194)	1971
2105040010020	Peetri talu	1994
2104720010080	Lääniste II	1962
2104720011011	Laanemäe	1976
2104720010080	Lääniste I	1961
2104720010100	Laanemäe	1976
2104720011010	Laanemäe	1976
2104720010060	Rässa	1963
2104720010060	Võnnu	1959
2104720010060	Nurmsoo	1968
2105080020040	Tuule	1979
2104720010030	Kuuksaare II (TTP-278)	1978
2104720011020	Laanemäe	1976
2104720010060	Mootse talu	1997
2105040010020	Lääniste IV	1970
2104720010040	Mootse talu	1977
2104720010050	Järvselja(TJ-194)	1971

Maaparandussüsteemi kood	Ehitise nimetus	Ehitusaasta
2104720010030	Terikeste II	1963
2105040010030	Peetri talu	1994
2104720010010	Aruaia-Viira (TJ-3)	1976
2104720010030	Kullamäe II	1974
2104680030020	Sulbi	1977
2104720010060	Sulgoja metsakuivendus	1965
2104660020040	Toome	1967
2104680030010	Poka	1993
2104680030020	Melliste	1975
2104660020040	Tekkeli I-II	1989
2104610020270	Kurista	1973
2104610020280	Kirikusoo III	1989
2104610020260	Kirikusoo II	1987
2104610020290	Kirikusoo III rek	1990
2104610020250	Kirikusoo I	1986
2104610020260	Kirikusoo I	1986
2104610020370	Rookse	1970
2104610020240	Kirikusoo I	1986
2104610020210	Kilgimäe	1981
2104610020220	Kilgimäe	1981
2104610020190	Kilgimäe	1981
2104610020200	Kilgimäe	1981
2104610020270	Kirikusoo III rek	1990
2104610020180	Kilgimäe	1981
2104610020170	Kilgimäe	1981
2104610020150	Sootaga II	1970
2104610020150	Kivistiku	1938
2104610020150	Kilgimäe	1981
2104610020100	Sulbi	1977
2104610020140	Kilgimäe	1981
2104610020090	Sulbi	1977
2104610020120	Imma I	1983
2104610020090	Melliste	1975
2104610020120	Kilgimäe	1981
2104610020160	Kilgimäe	1981
2104610020080	Sootaga II	1970
2104610020080	Olli II	1974
2104610020210	Kirikusoo III	1989
2104610020060	Olli II	1974
2104610020070	Olli II	1974
2104610020040	Mellistesoo	1964
2104610020050	Melliste	1975
2104660020040	Hammaste	1966
2104660020050	Toome	1967
2104660020020	Imma II	1984
2104660020030	Imma II	1984
2104660020010	Imma II	1984
2104660020020	Imma I	1983
2104610710050	Lõokese-Võru	1967
2104650010010	Paluküla	1963
2104660010020	Tekkeli I-II	1989
2104610710040	Lõokese-Võru	1967
2104610710030	Lõokese-Võru	1967
2104610710030	Kiipuse (TP-643)	1987
2104610030020	Veskimäe	1971

Maaparandussüsteemi kood	Ehitise nimetus	Ehitusaasta
2104610030040	Veskimäe	1971
2104660010010	Imma I	1983
2104610030010	Veskimäe	1971
2104610020360	Rookse	1970
2104610021010	Kirikusoo II	1987
2104610020350	Möldripalu	1978
2104610020390	Rookse	1970
2104610020330	Ibaste	1978
2104610020330	Kirikusoo I	1986
2104610020340	Kurista	1973
2104610020350	Kurista	1973
2104610020310	Võnnu	1959
2104610020330	Rässa	1963
2104610020310	Kullamäe I	1972
2104610020310	Rässa	1963
2104610020300	Kirikusoo I	1986
2104610020310	Kirikusoo I	1986
2104610020290	Kirikusoo III	1989
2104610020320	Kirikusoo III rek	1990
2104580020070	Raudsepa	1991
2104580020050	Villemi I-III	1963
2104580020010	Raudsepa	1991
2104580020050	Sipeküla	1965
2104580020040	Raudsepa	1991
2104570110030	Villemi I-III	1963
2104570110030	Raudsepa	1991
2104580020020	Raudsepa	1991
2104570110030	Keskuse	1964
2104580020030	Aadami II	1970
2104570020040	Mõrasoo	1978
2104570020060	Villemi V	1965
2104570020070	Mõrasoo	1978
2104570020030	Villemi V	1965
2104570020020	Villemi IV	1964
2104570020020	Sipeküla	1965
2104570020050	Mõrasoo	1978
2104570020020	Aadami II	1970
2104570020010	Mõrasoo	1978
2104570020020	Villemi V	1965
2104570010100	Aadami II	1970
2104570020010	Aadami I	1967
2104570010080	Aadami I	1967
2104570010090	Aadami I	1967
2104570010060	Uniküla	1970
2104570010070	Palu	1981
2104570010120	Palu	1981
2104570010130	Kolli	1962
2104570010100	Aadami I	1967
2104570010120	Kolli	1962
2104610020090	Alaküla	1972
2104570010060	Raudsepa	1991
2104610020030	Tamme-Aru	1960
2104610020130	Kilgimäe	1981
2104610020040	Alaküla	1972
2104610020030	Olli I	1968

Maaparandussüsteemi kood	Ehitise nimetus	Ehitusaasta
2104610020030	Laanevere	1973
2104610020030	Mäksa I	1987
2104610020020	Murulaane (TTP-532)	1984
2104610020030	Murulaane (TTP-532)	1984
2104610020020	Mäksa II	1988
2104610020060	Olli I	1968
2104600020070	Kortsu	1967
2104600020080	Sooru	1980
2104600020060	Sooru	1980
2104600020060	Kiipuse (TP-643)	1987
2104610020060	Laanevere	1973
2104610020081	Valgma	1979
2104600020050	Roiu II	1984
2104600020060	Roiu II	1984
2104600020040	Sooru	1980
2104600020050	Kortsu	1967
2104600020020	Kiipuse (TP-643)	1987
2104600020030	Sooru	1980
2104610020320	Kirikusoo III	1989
2104600010020	Viidiksaare	1963
2104580020110	Villemi I-III	1963
2104600020050	Sooru	1980
2104580020090	Villemi I-III	1963
2104580020100	Villemi I-III	1963
2104580020050	Raudsepa	1991
2104580020080	Villemi I-III	1963
2104580020060	Raudsepa	1991
2104580020050	Aadami II	1970
2102360010070	Kaarli-Veskimäe III	1969
2102360010070	Kooli	1990
2102360010070	Kaarli-Veskimäe I	1967
2102360010070	Kaarli-Veskimäe II	1968
2102360010060	Aruaia-Viira (TJ-3)	1976
2102360010150	Murulaane (TTP-532)	1984
2102360010030	Kooli	1990
2102360010030	Võõpste II	1984
2102360010020	Tuule	1979
2102360010020	Võõpste I	1982
2102360010030	Tuule	1979
2102360010020	Aruaia-Viira (TJ-3)	1976
2102360010070	Metsakopli	1964
2102360010100	Kaarli-Veskimäe II	1968
2102360010060	Võõpste II	1984
2020948200010	Kullamäe I	1972
2020849000010	Melliste	1975
2020858000010	Järvselja(TJ-194)	1971
2020847000010	Mäksa II	1988
2020847000010	Murulaane (TTP-532)	1984
2020756020180	Kollo-Rihtepera (TP-223)	1969
2020848000010	Murulaane (TTP-532)	1984
2020756020150	Laaksaare (PÜ-61)	1968
2020756020170	Kollo-Rihtepera (TP-223)	1969
2020756020170	Soekurmu (ÜP-202)	1968
2020756020140	Laaksaare (PÜ-61)	1968
2102360010070	Võõpste II	1984

Maaparandussüsteemi kood	Ehitise nimetus	Ehitusaasta
2104610020390	Veskimäe	1971
2104610020380	Rookse	1970
2104580020030	Raudsepa	1991
2104720010020	Kuuksaare I (TTP-278)	1978
2105080020050	Tuule	1979
2104570010050	Naritse	1970
2104570010050	Roiu II	1984
2104570010050	Kiipuse (TP-643)	1987
2104570010050	Soovere talu	1955
2104570010040	Roiu II	1984
2104570010050	Heiti	1964
2104570010030	Roiu II	1984
2104570010040	Roiu I	1975
2104570010020	Igevere	1975
2104570010020	Tuigo (TP-643)	1987
2104440030020	Reola (TTP-377)	1976
2104570020020	Mõrasoo	1978
2104440030020	Reola	1963
2104440020110	Igevere	1975
2102360601001	Haaslava	1968
2102360601001	Haudoja metsakuivendus	1930
2102360010280	Keskuse-alune 1	1982
2102360010321	Haaslava	1968
2102360010250	Aardla polder	1982
2102360010270	Jõeääre talu	2001
2102360010210	Mäksa II	1988
2102360010260	Keskuse-alune 1	1982
2102360010150	Mäksa II	1988
2102360010170	Mäksa II	1988
2102360010140	Mäksa I	1987
2102360010150	Mäksa I	1987
2102360010110	Mäksa I	1987
2102360010200	Mäksa II	1988
2102360010100	Mäksa I	1987
2102360010110	Kaarli-Veskimäe III	1969
2102360010100	Kaarli-Veskimäe I	1967
2102360010090	Kaarli-Veskimäe II	1968
2102360010070	Laanevere	1973
2102360010250	Lingi metsakuivendus	1955
2104610020080	Vööpste	1979
2102360010030	Vööpste I	1982
2104610020080	Mehitsemäe talu	1993
2020858000020	Järvselja(TJ-194)	1971
2104720010130	Tislari-I	1937
2102360010110	Kaarli-Veskimäe I	1967
2104600020020	Sooru	1980
2104580020070	Villemi I-III	1963
2104660020060	Sulbi	1977
2104600020010	Sooru	1980
2105030020020	Kivisilla (TTP-307)	1974
2104610020150	Sootaga I	1988
2104610020330	Kivisilla (TTP-307)	1974
2104610021010	Kivisilla (TTP-307)	1974
2104570021040	Olleski	1994
2104720011010	Kubija	1983

Maaparandussüsteemi kood	Ehitise nimetus	Ehitusaasta
2104720011011	Kubija	1983
2104720011020	Kubija	1983
2104610031020	Ahja mets	1930
2104570021040	Alaküla III	1988
2105040011030	Piiraja-Kripsi (ÜP-132)	1968
2105040020011	Piiraja-Kripsi (ÜP-132)	1968
2105040010020	Uhametsa, Turna, Kõnnu (TTP-277)	1973
2105040011010	Piiraja-Kripsi (ÜP-132)	1968
2104620011010	Metsküla	1969
2104720010130	Piiraja-Kripsi(ÜP-132)	1968
2104570021020	Alaküla III	1988
2104570021080	Mõrasoo	1963
2020858000020	Uhametsa, Turna, Kõnnu (TTP-277)	1973
2104570021060	Mõrasoo	1963
2104610020250	Kilgimäe	1981
2104610020270	Kirikusoo III	1989
2104610020230	Kirikusoo III	1989
2105090010010	Haavametsa II (TTP-353)	1975
2104600020080	Roiu II	1984
2104610020010	Melliste	1975
2020848000010	Tamme-Aru	1960
2104610020050	Mellistesoo	1964
2104570020020	Aadami I	1967
2104570020060	Mõrasoo	1978
2105100020030	Sikakurmu II	1983
2102360010070	Võõpste	1979
2105090010010	Järvselja(TJ-194)	1971
2105090010010	Haavametsa I (TTP-336)	1974
2105100010010	Haavametsa II (TTP-353)	1975
2105100010010	Kõivusaare talu	1999
2105080020070	Tuule	1979
2105100010010	Haavametsa I (TTP-336)	1974
2105080020030	Terikeste I	1988
2105080020060	Tuule	1979
2105080020030	Habemiku	1936
2105080020030	Kullamäe II	1974
2105080020020	Aruaia-Viira (TJ-3)	1976
2105080020020	Kuuksaare I (TTP-278)	1978
2105080020070	Võõpste	1979
2105080020010	Kuuksaare I (TTP-278)	1978
2104660020030	Miinamõisa	1964
2105080020030	Terikeste II	1963
2104610020110	Alaküla	1972
2104610020290	Rookse	1970
2104440020110	Aardla polder	1982
2104610020120	Imma II	1984

Lisa 11. Juurdepääsud kallasrajale

Vektor-andmete nr	Veekogu	Tingmärk	Puudutatud katastriüksused
1	Võngjärv (VEE2085700)	Juurdepääs kallasrajale eramaalt	Tootsi, Lääniste küla (91501:007:0002) Kastre metskond 48, Terikeste küla (91501:007:0006) Järveääre, Lääniste küla (91501:007:0007)
2	Roiu järv (VEE2018520)	Juurdepääs kallasrajale riigimaalt	Roiu järv, Päkaste küla (29101:001:0760)
3	Kriimani järv (VEE2094800)	Juurdepääs kallasrajale munitsipaalmaalt	Kriimani järv, Kriimani küla (29101:001:0736)
4	Kalli jõgi (VEE1050900)	Juurdepääs kallasrajale eramaalt	Järvselja metskond 8, Ahunapalu küla (91501:008:0099) Tasa, Ahunapalu küla (91501:008:0034)
5	Emajõgi (VEE1023600)	Juurdepääs kallasrajale munitsipaalmaalt	Randumisala, Veskimäe küla (29101:001:0433)
6	Emajõgi (VEE1023600)	Juurdepääs kallasrajale eramaalt	Mõisaköögi tee 6, Kaagvere küla (50101:001:0482)
7	Agali järv (VEE2084700)	Juurdepääs kallasrajale eramaalt	Annuka-Palu, Mäksa küla (50101:002:0035)
8	Kaikjärv (VEE2084900)	Juurdepääs kallasrajale eramaalt	Kaikjärve, Sudaste küla (50101:001:0190)
10	Olli järv (VEE2084910)	Juurdepääs kallasrajale munitsipaalmaalt	Olli paisjärv, Tammevaldma küla (29101:001:0361)
11	Emajõgi (VEE1023600)	Juurdepääs kallasrajale eramaalt	Jõe tänav, Haaslava küla (29101:001:0520)
12	Tamme järv (VEE2084800)	Juurdepääs kallasrajale eramaalt ja riigimaalt	Kastre metskond 241, Sarakuste küla (29101:001:0335) Tammejärve, Sarakuste küla (50101:001:0357) Paabusalu, Sarakuste küla (50101:001:0356) Kuuse, Sarakuste küla (50101:003:0083)
13	Ahja jõgi (VEE1047200)	Juurdepääs kallasrajale eramaalt	Lääniste, Lääniste küla (91501:004:0043)
14	Luutsna jõgi (VEE1046100)	Juurdepääs kallasrajale riigimaalt	Jõenurga, Kaagvere küla (29101:001:0344)
15	Luutsna jõgi (VEE1046100)	Juurdepääs kallasrajale riigimaalt	45 Tartu-Räpina-Värska tee, Vana-Kastre küla (50101:001:0553)
16	Luutsna jõgi (VEE1046100)	Juurdepääs kallasrajale riigimaalt	22273 Melliste-Võõpste tee, Tigase küla (50101:003:0294)
17	Kurepalu järv (VEE2084500)	Juurdepääs kallasrajale munitsipaalmaalt	Kurepalu paisjärv, Haaslava küla (18501:001:1287)
18	Kurepalu järv (VEE2084500)	Juurdepääs kallasrajale munitsipaalmaalt	Lauluväljaku, Kurepalu küla (18501:001:1195)
19	Roiu järv (VEE2018520)	Juurdepääs kallasrajale munitsipaalmaalt	Kesktänav 9, Roiu alevik (18502:003:0165)
20	Roiu järv (VEE2018520)	Juurdepääs kallasrajale munitsipaalmaalt	Kenganurme tee L1, Roiu alevik (29101:001:0441)
21	Emajõgi (VEE1023600)	Juurdepääs kallasrajale munitsipaalmaalt	Parveotsa tee L1, Veskimäe küla (50101:001:0224)

Vektor-andmete nr	Veekogu	Tingmärk	Puudutatud katastriüksused
22	Emajõgi (VEE1023600)	Juurdepääs kallasrajale munitsipaalmaalt	Sillasaare, Vana-Kastre küla (29101:001:0422)
23	Ahja jõgi (VEE1047200)	Juurdepääs kallasrajale riigimaalt	Kastre metskond 48, Terikeste küla (91501:007:0006)
24	Melliste järv (VEE2050110)	Juurdepääs kallasrajale munitsipaalmaalt	Supluse, Melliste küla (29101:001:0420)
25	Luutsna jõgi (VEE1046100)	Juurdepääs kallasrajale riigimaalt	Meoseniidu, Tammevaldma küla (50101:001:0372)
26	Emajõgi (VEE1023600)	Juurdepääs kallasrajale munitsipaalmaalt	Mõisaraja tee, Kastre küla (50101:001:0225)
27	Kalli järv (VEE2085400)	Juurdepääs kallasrajale eramaalt ja riigimaalt	Alatasa, Ahunapalu küla (91501:008:0032) Järvselja metskond 8, Ahunapalu küla (91501:008:0099) Kastre metskond 18, Kastre küla (50101:007:0009)
28	Selgjärv (VEE2095100)	Juurdepääs kallasrajale riigimaalt	Järvselja metskond 5, Järvselja küla (45401:001:0295)
29	Ahijärv (VEE2085800)	Juurdepääs kallasrajale eramaalt	Ahijärve, Ahunapalu küla (91501:008:0012)
30	Ahja jõgi (VEE1047200)	Juurdepääs kallasrajale riigimaalt	Kastre metskond 17, Võõpste küla (50101:007:0007)
31	Vorstioru järv (VEE2085710)	Juurdepääs kallasrajale munitsipaalmaalt	Vorstioru paisjärv, Aruaia küla (50101:001:0317)
32	Emajõgi (VEE1023600)	Juurdepääs kallasrajale riigimaalt	Kastre metskond 225, Kaagvere küla (29101:001:0306) Kastre metskond 5, Kaagvere küla (50101:001:0042)
33	Luutsna jõgi (VEE1046100)	Juurdepääs kallasrajale riigimaalt	Sarakuste-Kaikjärve tee, Sarakuste küla (29101:001:0906)
34	Poka järv (VEE2085000)	Juurdepääs kallasrajale riigimaalt	Poka järv, Poka küla (29101:001:0698)
35	Ahja jõgi (VEE1047200)	Juurdepääs kallasrajale riigimaalt	Kastre metskond 18, Kastre küla (50101:007:0009)
36	Kriimani järv (VEE2094800)	Juurdepääs kallasrajale munitsipaalmaalt	Kriimani järv, Kriimani küla (29101:001:0736)
38	Leegu järv (VEE2085500)	Juurdepääs kallasrajale eramaalt	Järvselja metskond 8, Ahunapalu küla (91501:008:0099) Järvselja metskond 9, Ahunapalu küla (91501:008:0100)
39	Emajõgi (VEE1023600)	Juurdepääs kallasrajale munitsipaalmaalt	Pargiääre tee, Kaagvere küla (50101:001:0258)
40	Emajõgi (VEE1023600)	Juurdepääs kallasrajale eramaalt	Kalda, Mäksa küla (50102:001:0004)

Lisa 12. Kastre valla liiklus- ja liikuvusanalüüs

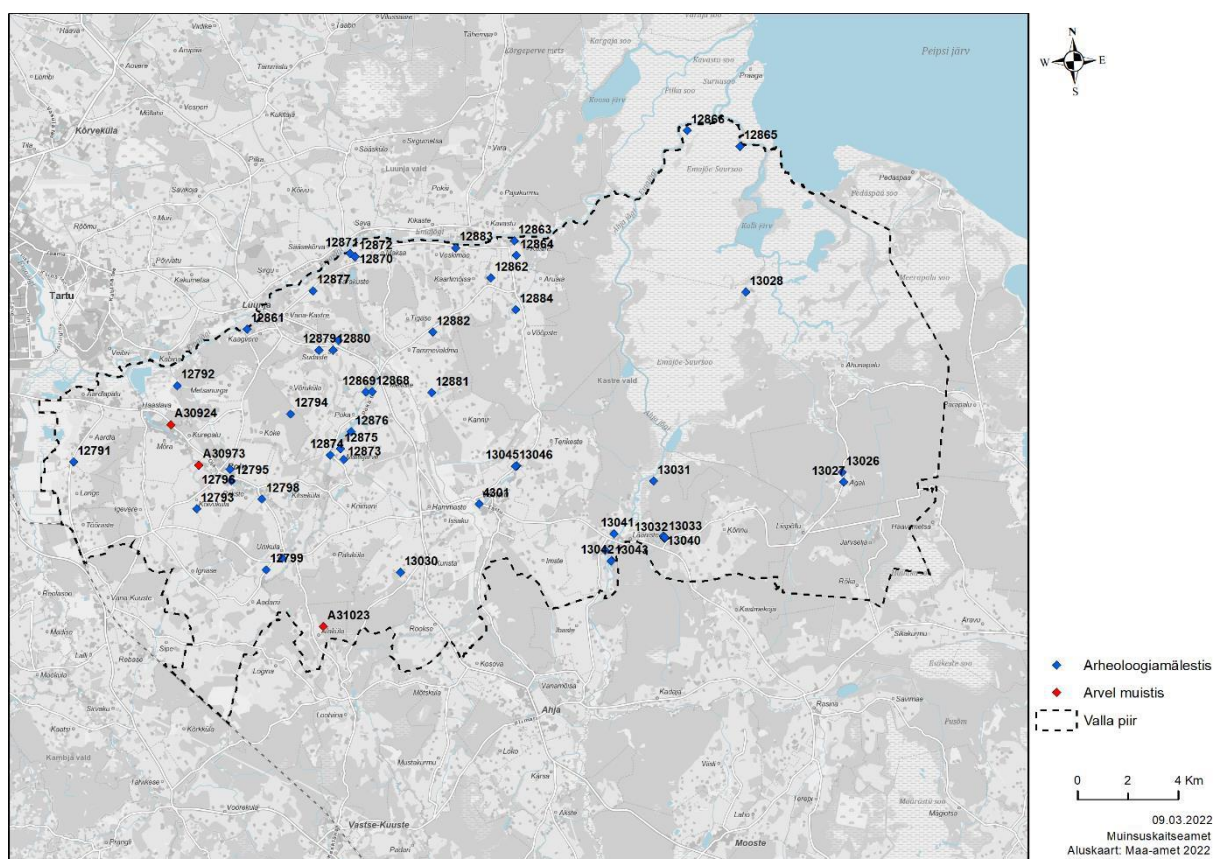
Esitatud eraldi dokumendina.

Lisa 13. Kastre valla arheoloogiapärand

Kastre valla arheoloogiapärand

Seletuskiri Kastre valla üldplaneeringu juurde

Autorid: Ulla Kadakas, Helena Kaldre, Martti Veldi (Muinsuskaitseamet)

Joonis 4. Kastre valla arheoloogiamälestised.

Kastre valla arheoloogiamälestised

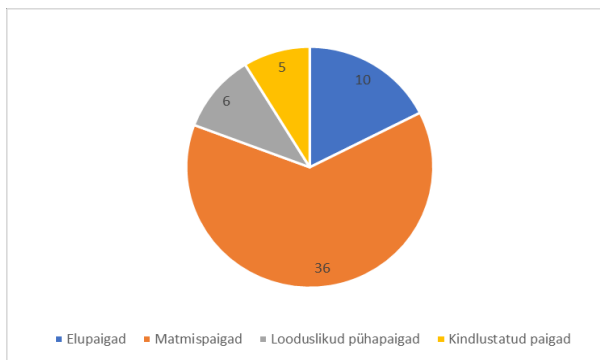
Kastre vallas on 2022. aasta märtsi seisuga riigi kaitse all 53 arheoloogiamälestist, millele lisandub 4 kultuurimälestiste registris arvel olevat muistist, mida ei ole veel kaitse alla menetletud (joonis 1, tabel 2).

Eesti Vabariigi taastamise järel 1994. aastal vastu võetud muinsuskaitseaduse järgi tuli Muinsuskaitseametil üle vaadata nõukogude ajal vabariiklikesse ja kohaliku kaitse nimekirjadesse ja nende alusel maakasutusplaanidele märgitud mälestiste seisund ning mälestise tunnuste olemasolu korral ette valmistada uued kaitse nimekirjad. Varasemate kaitse nimekirjade ülevaatus ja 1990. aastate esimesel poolel avastatud muististe andmete kontrollimine jõudis lõpule 1997.–1998. aastal, kui kultuuriministri määrustega võeti muistised (taas) riigi kaitse alla.

Arheoloogilisi objekte avastatakse maastikul pidevalt juurde, kuid kaitse alla jõutakse neist võtta vaid vähesed.

Kõige rohkem on riikliku kaitse alla Kastre vallas võetud matmispaiksid (35, lisaks 1 arve olev kääbaskalmistu) elupaiksid (10). Nendele lisandub 6 looduslikku pühapaika ja 3 (lisaks 2 arvel olevat linnust) kindlustatud kohta (tabel 1 ja 2).

Mälestise tüüp	Arv
Elupaigad	10
Matmispaigad	35+1 arvel
Looduslikud pühapaigad	6
Kindlustatud paigad	3+2 arvel
Kokku	57

Tabel 1. Kastre valla arheoloogiamälestised ja arvel olevad muistised tüüpide kaupa.

Planeerimisel arheoloogiapärandiga, sh ka ajalooliste looduslike pühapaikadega arvestamise hõlbustamiseks on maakasutusega seotud soovitavad tegevused mälestistel ja meetmed maakasutuse negatiivse mõju leevendamiseks koondatud tabelisse (vt tabl 3). Mälestised on rühmitatud liigi kaupa (kindlustatud kohad, elupaigad, matmispaigad, pühapaigad, töö- ja suhtluspaigad).

Mälestistel ja nende kaitsevööndites tegutsemisel tuleb lähtuda muinsuskaitseadusest ning töid kavandades küsida tingimusi Muinsuskaitseametilt. Tabelis esitatud tegevused ja leevendusmeetmed on soovituslikud, kuid neid järgides on kõige paremini tagatud mälestiste säilimine maastiku ajalise mitmekihilisuse näitajana ning arheoloogilise kultuurikihi teabemahukus ajalooallikana.

Mälestistel ja kaitsevööndites ei ole maa senine sihtotstarbeline kasutus üldjuhul keelatud, kuid võimaliku arheoloogilise kultuurikihi säilimise ja väljakujunenud ajaloolise miljöö tagamiseks tuleb neil aladel arvestada seadusest tulenevate kitsendustega. Maakasutuse piirangud sõltuvad mälestise olemusest ja tüübist, arheoloogiamälestistel on kitsendused seotud kaeve- ja muude pinnasetöödega, samuti raietöödega, sest nende tegevuste käigus on oht kahjustada mälestise arheoloogilist kultuurikihti (pinnast) või mälestisele omast keskkonda. Reeglina on suurema ulatusega mälestistel (nt asulakohad) võimalik maa aktiivsem kasutus (nt maaharimine), väiksematel objektidel (kivikalmed, kääpad, kivid, kalmistud) passiivsem kasutus (heinamaa, karjamaa, metsamaa). Lisaks muinsuskaitse väärtustele võimaldavad arheoloogiamälestised aktiivse põllumajanduse piirkondades tagada suurte põllumassiivide liigendatust, mis on oluline ökoloogilise mitmekesisuse ja elurikkuse säilimiseks.

Kastre valla arheoloogiatundlike alade analüüs

Info arheoloogiliste leiukohtade ja uute muististe kohta on ajas pidevalt täienev ja uuenev. Igal aastal avastatakse uusi kohti, mis seni ei olnud teada ning teadmised meie varasema ajaloo kohta muutuvad järjest paremaks. Arheoloogiapärand on ainus allikas, mille kaudu saame teavet aja kohta, mil puudusid kirjalikud allikad, samuti on arheoloogilised allikad oluliseks täienduseks kirjalikele allikatele, st keskaja ja

uusaja uurimisele. Mida vanem aeg, seda vähem on meieni jõudnud inimtegevuse jälgi, samuti nõuab erialateadmisi nende ära tundmine.

Kiviaja küttide-kalurite-korilaste asustus koondus peamiselt veekogude (järved, jõed, mererand) kallastele, mistõttu tuleb sellistel aladel kaevetöid tehes arvestada kunagiste elupaikade avastamise võimalusega. Kiviaja asustusjäljed on raskesti ära tuntavad, sest sageli viitavad kunagisele asula- või laagripaigale vaid 1–5 cm suurusel töödeldud või töötlemata kivikillud, luutükid ja kergesti purunevad savinõude katkendid.

Kiviaja lõpul alguse saanud viljelusmajanduslikule elulaadile mindi Eestis valdavalt üle pronksiaja jooksul, mil elanikkond muutus järk-järgult suhteliselt paikseks. Pronksi- ja varase rauaaja asustus oli arvatavasti väga hajus, üksiktaluline, ehitised puidust. Sellised rajatised ei jäta maapinda püsivaid jälgi, mistõttu on neid elupaiku väga raske avastada – jälgedeks võivadki olla vaid põlenud kivipurd, savinõude killud ja loomaluude tükid.

Rauaaja jooksul asustuspilt muutus, tekkisid suuremad külad koos neid ümbritsevate põlispõldudega. Need külad on sageli kasutusel veel tänapäevalgi, mistõttu toona tekkinud arheoloogiline kultuurikiht pole kuigi hästi säilinud: pidevalt on ehitatud uusi maju, mõne talu mahajätmisel on see põlluks küntud jne. Samas võib kuskil maapõues künnikihi all olla säilinud kunagisi hoonepõhju, koldeasemeid, ära visatud või kaotsi läinud esemeid, kurjade aegade eest maasse peidetud väärtvara. Keskaja ja uusaja jooksul on asustus laienenud, mõisate rajamise käigus on pidanud talud ja külad nii mitmeski paigas nihkuma paremate põllumaade äärealadele.

Inimese elupaikadega on alati tihedalt seotud ka matmispaigad. Matusekombestik on aastatuhandete jooksul olnud väga erinev: oma kodakondseid on maetud eri asendites (siruli, kägaras) maahaudadesse, millest maa peale püsivaid jälgi ei jää; pronksiajast saadik on rajatud ka maapealsete rajatistega kalmeid: kividest (kivikalmed) ja pinnasest (kääpad). Surnuid on nii põletatud, kui ka laibana maetud. Keskajal sai ristiusu vastu võtmisel valdavaks kristlik matusekombestik, kuid püsima jäid külakalmistud – kõiki surnuid ei viidud kihelkonnakirikute juurde kalmistule. Seetõttu on oluline tähele panna vanade külade läheduses olevaid liivaseid künkaid, sest need võivad olla olnud kunagi kasutusel matmispaikadena.

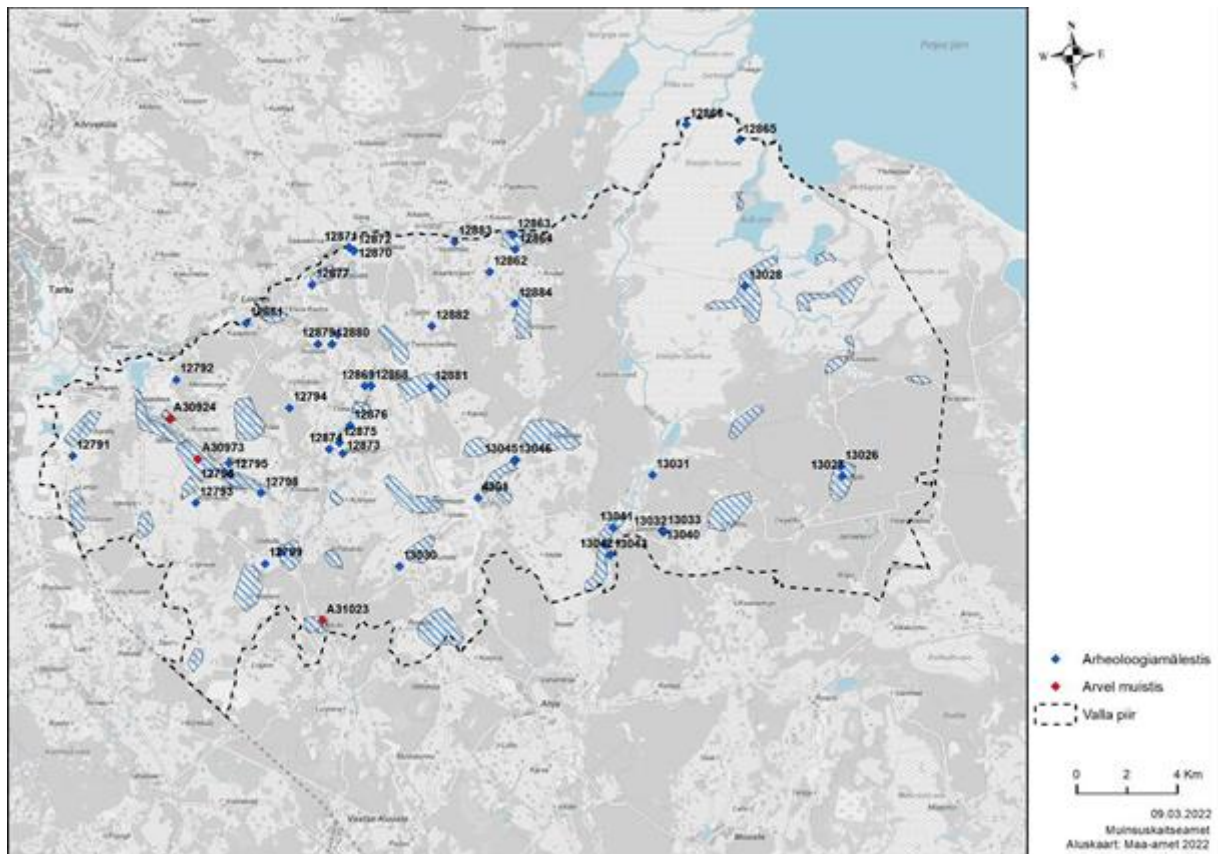
Andmestik

Kastre valla arheoloogiatundlike alade prognoos põhineb järgmiste allikate analüüsil: Tartu Ülikooli arheoloogilise ja pärimusliku kohainfo andmebaasis registreeritud teated, hobiotsijate otsinguaruannetes edastatud leiuinfo¹, info külade esmamainimise kohta² ning Maa-ameti geoportaalil kätte saadavad ajaloolised kaardid³. Muinsuskaitseamet teostab järjest ajalooliste looduslike pühapaikade inventuuri, uue info selgudes edastatakse see vallale.

¹ Informatsioon Muinsuskaitseametis.

² Eesti kohanimeraamat <https://www.eki.ee/dict/knr/>

³ peamiselt Schmidt Eestimaa / Rückeri Liivimaa aluskaardid (XIX saj. / 1884)

Joonis 5. Kastre valla arheoloogiatundlikud alad.

Üks olulisemaid allikaid, kuhu on koondatud info mitte kaitse all olevate arheoloogiliste muististe kohta on Tartu Ülikooli arheoloogilise ja pärimusliku kohainfo andmebaas. Lisaks juba kaitse all olevatele mälestistele on andmebaasis teateid mitmete muinas- ja keskaegsete asulakohtade ning arheoloogiliste leiupaikade, matmispaikade, kirikuasemete ja looduslike pühapaikade kohta. Paljusid kohti pole arheoloogid maastikul jõudnud veel uurida ega piiritleda, seetõttu pole suur osa nendest mälestistest nimekirja jõudnud.

Eesti kohanimeramatu andmeil on Kastre valla varaseimate külade esmamainimine 15. sajandi esimesest poolest. Mitmete külade esmamainimine allikates on toimunud ka 16. ja 17. sajandi dokumentides, enamasti seoses maade jagamisega. Paljusid külasid on mainitud esmakordselt ka 18., 19. ja 20. sajandil. Arheoloogiapärandi prognoosimisel võetakse arvesse esmajoones külad, mille esmamainimine jääb 13.–17. sajandisse.

Alates 2011. aastast on Kastre vallast Muinsuskaitseametini jõudnud hobiotsijate leide, mille hulgas on esemeid või nende katkeid varasest metalliajast kuni uusajani. Lisaks leidudele on arheoloogiapärandi prognoosimise mõttes oluline info ka see, kus hobiotsijad otsimas käivad. 1. maist 2019. aastal peavad hobiotsijad oma otsingule minekust saatma Muinsuskaitseametile teavituse – otsinguteateid on sellest ajast alates Kastre vallast saadetud ligi 40.

Ülal kirjeldatud andmeid arvesse võttes kanti kaardile 40 suuremat või väiksemat piirkonda (joonis 2), mille kohta on registreeritud erinevaid arheoloogiateateid ning uute muististe avastamise tõenäosus on suur.

Arheoloogiatundlike alade prognoosist tulenevad ettepanekud üldplaneeringule

Osad arheoloogiamälestised on maa peal nähtavad (kivikalmed, kääpad, linnused jmt), samas kui teisi (nt asulakohad, maa-alused kalmistud jmt) ei ole võimalik pelgalt vaatluse põhjal maastikust eristada. Arheoloogiamälestiste iseloomulikuks tunnuseks on arheoloogiline kultuurikiht, mis maapiirkondades on enamasti äärmiselt õhuke (keskmiselt 10–50 cm) ja asetseb kohe huumuskihi all. Arheoloogiapärand ei sega üldjuhul inimeste igapäevaelu, sest tavapäraste tegevuste käigus ei kaevata künnikihist sügavamale, mistõttu ei sattuta ka kohal ladestunud ja tänini säilinud arheoloogilistele kihtidele. Kui aga mõnes paigas kavandatakse suuremat ehitustööd või kaevandamist, siis maastik muutub pöördumatult ja aastasadade jooksul ladestunud pinnasekihid hävivad või pööratakse segamini.

Tuginedes nii kaitsealustele mälestistele, varasemalt teada olevale infole mitte kaitse all olevatest objektidest ning asjaolule, et arheoloogide, hobiotsijate ja koduloohuviliste inimeste tegevus toob igal aastal juurde uut infot arheoloogiliste paikade kohta, mida ei jõuta kaitse alla võtta, tuleb riigil ja kohalikul omavalitsusel arheoloogiapärandi hävimise vältimiseks tagada meetmed selle kaitseks (MuKS § 76 lg 1).

Muinsuskaitseameti poolt tehtava arheoloogiatundlike alade analüüsi abil on võimalik vähendada arheoloogiapärandi hävimise riski ehitustegevust kavandatavates kohtades, kuid arvestada tuleb sellega, et seni avastamata ja prognoosimata muistised võib välja tulla ka väljaspool mälestisi ja arheoloogiatundlikke alasid. Seetõttu tuleb:

1) KMH kohustusega tegevuste kavandamisel (ka juhul kui KMH nõudest loobutakse) alati eelnevalt Muinsuskaitseametiga kooskõlastada arheoloogilise uuringu läbiviimise vajadus (MuKSi § 31 lg 3);

2) prognoositud arheoloogiatundlikel aladel (45 kohta) tuleb kohalikul omavalitsusel küsida planeeringu või ehitise kavandamisel Muinsuskaitseameti arvamust arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta, kui:

- algatatakse detailplaneeringut;
- ehitiste alla jääva kaevatava ala pindala on enam kui 500 m².

Lisaks tuleb nii üldplaneeringus esitatud arheoloogiatundlikel aladel kui ka mujal arheoloogiapärandi avastamisel tagada arheoloogiapärandi kaitseks muinsuskaitseaduses ette nähtud tegevused (vt § 31). Üldplaneeringu kaardil on esitatud arheoloogiatundlikud alad 2021. aasta seisuga, kuhu planeeringu või ehitise kavandamisel tuleb kohalikul omavalitsusel küsida Muinsuskaitseameti arvamust arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta.

Kuna nimetatud info on ajas täienev, siis edaspidi on kavas arheoloogiatundlike alade ajakohast infot kajastada loodavas Muinsuskaitseameti veebirakenduses.

Tabel 2. Kastre valla arheoloogiamälestised ning nende kaitse alla võtmise otsused/määrused. Kultuurimälestiste registris arvel olevad muistised on lisatud nimekirja lõppu tähisega A.

Reg-nr	Nimi	Kaitse alla võetud	Otsus/määrus	Kaitse all 1925-1940
4301	Võnnu kirikuaed	22.03.1989	Tartu Rajooni RSN Täitevkomitee otsus nr 74	
12791	Kalmistu "Papa kabel"	28.07.1976	Tartu Rajooni TSN Täitevkomitee otsus nr 435	
12792	Pelgupaik "Ekardimägi"	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
12793	Kalmistu "Kabelimägi"	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
12794	Ohverdamiskoht "Kiigeoru hiiesalu"	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
12795	Asulakoht	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
12796	Kalmistu	24.04.1985	Tartu Rajooni RSN Täitevkomitee otsus nr 138	
12797	Kalmistu "Kirikumägi"	28.07.1976	Tartu Rajooni TSN Täitevkomitee otsus nr 435	
12798	Kalmistu "Kloostriase"	15.07.1981	Tartu Rajooni RSN Täitevkomitee otsus nr 307	
12799	Kivikalme "Kivistik"	28.07.1976	Tartu Rajooni TSN Täitevkomitee otsus nr 435	
12861	Mõisaase	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	

Reg-nr	Nimi	Kaitse alla	Otsus/määrus	Kaitse all 1925-
12862	Kalmistu	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
12863	Asulakoht	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
12864	Kalmistu ja hiiekoht "Pähnimägi"	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
12865	Kiviaja asulakoht "Akali"	31.12.1964	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 573	
12866	Kiviaja asulakoht "Kullamägi"	31.12.1964	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 573	
12868	Kalmistu	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
12869	Linnus "Lingutusmägi"	31.12.1964	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 573	1926, reg-kaart
12870	Asulakoht	22.03.1989	Tartu Rajooni RSN Täitevkomitee otsus nr 74	
12871	Asulakoht	22.03.1989	Tartu Rajooni RSN Täitevkomitee otsus nr 74	
12872	Kalmistu	22.03.1989	Tartu Rajooni RSN Täitevkomitee otsus nr 74	
12873	Kalmistu	28.07.1976	Tartu Rajooni TSN Täitevkomitee otsus nr 435	
12874	Ohverdamiskoht "Annemägi", "Kulbimägi"	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
12875	Ohvriallikas "Silmaläte"	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	

Reg-nr	Nimi	Kaitse alla	Otsus/määrus	Kaitse all 1925-
--------	------	-------------	--------------	------------------

12876	Ohvriallikas "Põrguvaluläte"	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
12877	Kalmistu "Munkade surnuaed"	01.09.1997	Kultuurimälestiseks tunnistamine kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
12878	Asulakoht	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
12879	Kalmistu	24.04.1985	Tartu Rajooni RSN Täitevkomitee otsus nr 138	
12880	Kivikalme "Vareslepik"	28.07.1976	Tartu Rajooni TSN Täitevkomitee otsus nr 435	
12881	Kalmistu	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
12882	Kalmistu "Kabelimägi"	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
12883	Kabeliase "Kabelikurm"	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
12884	Kalmistu	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
13026	Asulakoht	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	

Reg-nr	Nimi	Kaitse alla	Otsus/määrus	Kaitse all 1925-
13027	Kalmistu "Ristimägi"	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
13028	Kalmistu	31.12.1964	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 573	
13029	Kivikalme	31.12.1964	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 573	
13030	Ohvrimänd "Nutumänd", "Leinamänd"	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
13031	Kalmistu "Ütsko nina"	31.12.1964	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 573	1926, reg-kaart
13032	Kivikalme	31.12.1964	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 573	
13033	Kääbas	31.12.1964	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 573	1926, reg-kaart
13034	Kääbas	31.12.1964	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 573	1926, reg-kaart
13035	Kääbas	31.12.1964	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 573	1926, reg-kaart
13036	Kääbas	31.12.1964	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 573	1926, reg-kaart
13037	Kääbas	01.08.1973	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 346	
13038	Kääbas	01.08.1973	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 346	
13039	Kääbas	01.08.1973	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 346	
13040	Kääbas	01.08.1973	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 346	
13041	Asulakoht	01.09.1997	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)	
13042	Kääbas	01.08.1973	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 346	
13043	Kääbas	01.08.1973	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 346	
13044	Linnus	31.12.1964	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 573	1926, reg-kaart

Reg-nr	Nimi	Kaitse alla	Otsus/määrus	Kaitse all 1925-
13045	Kivikalme	31.12.1964	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 573	1926, reg-kaart
13046	Ohvripärn	31.12.1964	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr 573	1926, reg-kaart
A31023	Linnamägi			
A30973	Linnus			
A30924	Käabaskalmistu			

Tabel 3. Maakasutusega seotud soovitud tegevused mälestistel ja meetmed maakasutuse negatiivse mõju leevendamiseks.

ARHEOLOOGIAMÄLESTISED		TEGEVUSED	ASUKOHT MAASTIKUL					
LIHK	TÜÜP		METS	ROHUMAA	PÕLLUMAA	ÕUEALA	SOOSAAR/RABA	VEEKOJU
KINDLUSTATUD KOHAD	LINNUS / KINDLUSTATUD ASULA/KESKAEGNE LINNUS	SOOVITAVAD, SOBILIKUD, VAJALIKUD	Üldjuhul kogukondlik pärandipaik, sobib kultuuri- ja loodusturismi objektiks; maa senisel sihtotstarbelisel kasutamisel arheoloogilisi väärtusi säilitavate erisustega arvestamine. Keskaegsete linnuste puhul maapinnal nähtavate müüride konserveerimine; puude ja põõsaste kasvu piiramine, võimalusel vähemalt üks kord aastas niitmine; olemasolevate jalgradade ja linnusele juurdepääsu tagavate treppide korrashoid, infotahvlite paigaldamine ja korrashoid, vajadusel tegevuskava koostamine.					
		MEETMED MAAKASUTUSE NEGATIIVSE MÕJU LEEVENdamISEKS	Töödel maapinna mitte kahjustamine (sh raietööd, metsamaa ettevalmistus jms); Mootorsõidukite juurdepääsu piiramine. Rekonstruktsioone, vaateid segavaid väikevorme või ehitisi linnusele ja selle põhivaatesuundadesse mitte kavandamine.					
	PELGUPAIK	SOOVITAVAD, SOBILIKUD, VAJALIKUD	Sobib kultuuri- ja loodusturismi objektiks; maa senisel sihtotstarbelisel kasutamisel arheoloogilisi väärtusi säilitavate erisustega arvestamine; olemasolevate jalgradade korrashoid, infotahvlite paigaldamine ja korrashoid				Sobib kultuuri- ja loodusturismi objektiks; maa senine sihtotstarbeline kasutamine, sh väärtusi säilitavate erisustega arvestamine; olemasolevate jalgradade korrashoid, infotahvlite paigaldamine ja korrashoid	
		MEETMED MAAKASUTUSE NEGATIIVSE MÕJU LEEVENdamISEKS	Olemasoleva keskkonna säilitamine; mootorsõidukite juurdepääsu piiramine.				Olemasoleva keskkonna säilitamine; mootorsõidukite juurdepääsu piiramine.	
ELUPAIGAD	ASULAKOHT	SOOVITAVAD, SOBILIKUD, VAJALIKUD	Maa senisel sihtotstarbelisel kasutamisel arheoloogilisi väärtusi säilitavate erisustega arvestamine, otsene hooldusvajadus puudub	maa senisel sihtotstarbelisel kasutamisel arheoloogilisi väärtusi säilitavate erisustega arvestamine, otsene hooldusvajadus puudub; võib kasutada rohusööjate karjamaana	maa senisel sihtotstarbelisel kasutamisel arheoloogilisi väärtusi säilitavate erisustega arvestamine, otsene hooldusvajadus puudub	maa senisel sihtotstarbelisel kasutamisel arheoloogilisi väärtusi säilitavate erisustega arvestamine, otsene hooldusvajadus puudub; külaplatsina kasutamine;		
		MEETMED MAAKASUTUSE NEGATIIVSE MÕJU LEEVENdamISEKS	Töödel maapinna mitte kahjustamine (sh raietööd, metsamaa ettevalmistus jms)	Võib kasutada rohusööjate karjamaana	Tavapärasest künnikihist (20-30 cm) sügavamale minevate maaharimisviiside mitte kasutamine	Kui on vajadus uute ehitiste rajamiseks, tuleb kaevetööde alal tagada uuring.		
	KIVIAJA ASULAKOHT	SOOVITAVAD, SOBILIKUD, VAJALIKUD	Sobib kultuuri- ja loodusturismi objektiks; maa senisel sihtotstarbelisel kasutamisel arheoloogilisi väärtusi säilitavate erisustega arvestamine, otsene hooldusvajadus puudub; infotahvlite paigaldamine ja korrashoid.					
		MEETMED MAAKASUTUSE NEGATIIVSE MÕJU LEEVENdamISEKS	Töödel maapinna mitte kahjustamine (sh raietööd, metsamaa ettevalmistus jms) Ehitisi mitte kavandada.		Tavapärasest künnikihist (20-30 cm) sügavamale minevaid maaharimisviiside mitte kasutada. Ehitisi mitte kavandada.	Üldjuhul uusi ehitisi mitte kavandada. Kui on vajadus uute ehitiste rajamiseks, tuleb kaevetööde alal tagada uuring.	Tegevusi mitte kavandada, olemasoleva keskkonna säilitamine	Mitte teostada süvendustöid
	JÄRVEASULA	MEETMED MAAKASUTUSE NEGATIIVSE MÕJU LEEVENdamISEKS						Mitte teostada süvendustöid

MATMISPAIGAD	KIVIKALME / KÄÄBAS / KALMEVÄLI	SOOVITAVAD, SOBILIKUD, VAJALIKUD	Sobib kultuuri- ja loodusturismi objektiks; mälestisi ümbritseva maa senisel sihtotstarbelisel kasutamisel arheoloogilisi väärtusi säilitavate erisustega arvestamine; üldjuhul (kui tegemist pole kompleksmälestisega koos loodusliku pühapaigaga; märgitud tabelis eraldi) regulaarsed hooldusraied ja võsa kasvamise piiramine; soovitav on poollooduslike koosluste taastamine; hoolduse tagamiseks võib kivikalmete / kääbaste piirkondi kasutada väiksemate rohusööjate karjamaana; infotahvli paigaldamine ja korrashoid, olemasolevate radade korrashoid					
		MEETMED MAAKASUTUSE NEGATIIVSE MÕJU LEEVENDAMISEKS	Töödel maapinna mitte kahjustamine (sh raietööd, metsamaa ettevalmistus jms); tormimurdu põhjustavate tingimuste ära hoidmata. Ehitisi mitte kavandada.		Kivikalmete / kääbaste alal on maaharimine keelatud. Vähemalt 5 m mälestise välispiirist mitte künda. Põllutööde käigus kalme / kääpa kõrvale kive, pinnast, risu mitte kuhjata. Juba kuhjatud põllukivid võib eemaldada kaasates arheoloogi.	Uusi rajatisi mälestise alale mitte kavandada		
	KALMISTU	SOOVITAVAD, SOBILIKUD, VAJALIKUD	Üldjuhul kogukondlik pärandipaik, sobib kultuuri- ja loodusturismi objektiks; maa senisel sihtotstarbelisel kasutamisel arheoloogilisi väärtusi säilitavate erisustega arvestamine; kui tegemist pole kompleksmälestisega koos loodusliku pühapaigaga võib teha hooldusraied ja võsa kasvu piirata, võib kasutada rohusööjate karjamaana		Kavandada kündmise lõpetamist ja kalmistu ala püsirohumaaks või metsamaaks kujundamist, et vältida seni säilinud inimjäänuste ja hauapanuste edasist lõhkumist ja pinnase erodeerumist.	Maa senisel sihtotstarbelisel kasutamisel arheoloogilisi väärtusi säilitavate erisustega arvestamine		
		MEETMED MAAKASUTUSE NEGATIIVSE MÕJU LEEVENDAMISEKS	Uuendusraieid mälestise alal mitte kavandada, et tagada võimalikult vähene sekkumine ja kalmistu säilimine väljakujunenud metsases keskkonnas, hooldusraiet võib teha määral, mis ei kahjusta maapinda ja väljakujunenud miljööd.	Töödel maapinna mitte kahjustamine; Ehitisi mitte kavandada.	Tavapärasest künnikihist (20-30 cm) sügavamale minevaid maaharimisviise mitte kasutada. Ehitisi mitte kavandada.	Üldjuhul uusi ehitisi mitte kavandada. Kui on vajadus uute ehitiste rajamiseks, tuleb kaevetööde alal tagada uuring.		

ARHEOLOOGIAMÄLESTISED		TEGEVUSED	ASUKOHT MAASTIKUL					
LIIK	TÜÜP		METS	ROHUMAA	PÕLLUMAA	ÕUEALA	SOOSAAR/RABA	VEEKOGU
PÜHAPAIGAD	AJALOOLISED LOODUSLIKUD PÜHAPAIGAD (OHVRIKIVID, -ALLIKAD, HIIEKOHAD)	SOOVITAVAD, SOBILIKUD, VAJALIKUD	Võimalikult vähene inimsekkumine; traditsioonilise kasutuse tagamine; üldjuhul sobib kultuuri- ja loodusturismi objektiks; olemasolevate jalgradade korrashoid, infotahvlite paigaldamine ja korrashoid; heina, põllu- ja karjamaadel paikneva looduslike pühapaikade hoolduseks sobib kõige paremini karjatamine ja niitmine; sobib vähene võsa piiramine, et parandada mälestise külastavust; künnipõllu all olevate looduslike pühapaikade alal on soovitatav kavandada kündmise lõpetamist ja ala püsirohumaaks või metsamaaks kujundamist					
		MEETMED MAAKASUTUSE NEGATIIVSE MÕJU LEEVENDAMISEKS	Metsase keskkonna säilitamine; ajalooliste teede mahu ja kulgemis säilitamine, uute kraavide vm rajatiste planeerimise vältimine.	Ajalooliste teede mahu ja kulgemis säilitamine, uute kraavide vm rajatiste planeerimise vältimine.	Tavapärasest künnikihist (20-30 cm) sügavamale minevaid maaharimisviise mitte kasutada. Ehitisi mitte kavandada.	Üldjuhul uusi ehitisi mitte kavandada	Metsase keskkonna säilitamine; ajalooliste teede mahu ja kulgemis säilitamine, uute kraavide vm rajatiste planeerimise vältimine.	Mitte teostada süvendustöid
	KULTUSEKIVI / LOHUKIVI	SOOVITAVAD, SOBILIKUD, VAJALIKUD	Sobib kultuuri- ja loodusturismi objektiks; maa senisel sihtotstarbelisel kasutamisel arheoloogilisi väärtusi säilitavate erisustega arvestamine; infotahvlite paigaldamine ja korrashoid; mälestiseni viivate teede korrashoid.					
		MEETMED MAAKASUTUSE NEGATIIVSE MÕJU LEEVENDAMISEKS	Piirata puude ja põõsaste kasvu vahetult kivi läheduses, et vältida juurtest tingitud lõhkumist, huumuse kuhjumist kivile ning vaadeldavuse kadumist		Künnitegevus suunata mälestisest minimaalselt 5 m kaugusele; piirata puude ja põõsaste kasvu vahetult kivi läheduses, et vältida juurtest tingitud lõhkumist, huumuse kuhjumist kivile ning vaadeldavuse kadumist; Põllutööde käigus kultusekivi juurde põllukive, pinnast jm risu mitte kuhjata. Juba kuhjatud põllukivid võib eemaldada kaasates arheoloogi.	Piirata puude ja põõsaste kasvu vahetult kivi läheduses, et vältida juurtest tingitud lõhkumist, huumuse kuhjumist kivile ning vaadeldavuse kadumist		
TÖÖ- JA SUHTLUSPAIGAD	SADAMAKOHT / RAUASULATUSKOHT / MUISTSED PÕLLUD	SOOVITAVAD, SOBILIKUD, VAJALIKUD	Maa senisel sihtotstarbelisel kasutamisel arheoloogilisi väärtusi säilitavate erisustega arvestamine, otsene hooldusvajadus puudub					
		MEETMED MAAKASUTUSE NEGATIIVSE MÕJU LEEVENDAMISEKS			Tavapärasest künnikihist (20-30 cm) sügavamale minevaid maaharimisviise mitte kasutada. Ehitisi mitte kavandada.	Üldjuhul uusi ehitisi mitte kavandada. Kui on vajadus uute ehitiste rajamiseks, tuleb kaevetööde alal tagada uuring.		
	MUISTNE TEE / PAKKTEE	SOOVITAVAD, SOBILIKUD, VAJALIKUD	Maa senisel sihtotstarbelisel kasutamisel arheoloogilisi väärtusi säilitavate erisustega arvestamine, otsene hooldusvajadus puudub					
		MEETMED MAAKASUTUSE NEGATIIVSE MÕJU LEEVENDAMISEKS	Töid tehes ei tohi maapinda kahjustada. Ehitisi ja uusi turbakaevandusi mitte kavandada. Veerežiimi mitte muuta, et orgaanilise materjali säilimiseks vajalik keskkond oleks tagatud.					